

VYSOKÁ ŠKOLA KREATIVNÍ KOMUNIKACE

Katedra marketingových komunikací

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Role červené barvy

v historických a revolučních procesech

2020

Anhelina Zudina

V Š K >

VYSOKÁ ŠKOLA KREATIVNÍ KOMUNIKACE

Katedra marketingových komunikací

Kreativní marketing a komunikace

Kreativní marketing

**Role červené barvy
v historických a revolučních procesech**

Autor: Anhelina Zudina

Vedoucí bakalářské práce: Dipl. Des. Libor Korman

Praha 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité prameny a literaturu, ze kterých jsem čerpala. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely studia a výzkumu.

V Praze dne.....

Podpis autora:

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování Dipl. Des. Liboru Kormanovi za jeho cenné rady, věcné připomínky, vstřícnost a pomoc při konzultacích a trpělivost při vedení mé bakalářské práce, mým rodičům za jejich důvěru ve mně a neustálou podporu, Mgr. Olexandru Yamkovému za jeho neocenitelnou pomoc s programováním algoritmu analýzy, Mgr. Darje Ždanové za generování nápadů a pomoc s dohledáním informací, CSc. Natalii Davydové, expertu na politické technologie, za inspiraci a užitečné rady, a určitě mým přátelům, bez kterých by to vůbec nebylo možné.

V Praze dne.....

Podpis autora:

Abstrakt

Tato bakalářská práce je věnována roli červené barvy v marketingu a vlivu podílu červené ve státní symbolice na počet obětí revolucí v dané zemi. Pro svůj výzkum jsem zvolila období 1920 až 2020. Cílem této práce je zjistit míru důležitosti červené barvy a její roli v historii a revolučních procesech.

V teoretické části se dozvíme o vnímání barev obecně – jak z hlediska fyziologického a fyzikálního, tak z psychologického. Dále jsem se věnovala identifikaci faktorů, jež mohou ovlivnit subjektivní reakci jednotlivce – sociálně-kulturní a historické okolnosti. Podrobněji jsem se soustředila právě na příběh červené barvy.

V praktické části se podíváme na to, jak procentuální podíl červené barvy na státní vlajce ovlivňuje průběh revolučních událostí v dané zemi. Statistická analýza 53 revolucí nám přináší zajímavé závěry.

Klíčová slova: optika, vnímání barev, červená barva, marketing, heraldika, vexilologie, červená barva v politice, revoluce, počet obětí, poměr červené barvy na státních vlajkách.

Abstract

This bachelor thesis is devoted to the role of red in marketing and the influence of the percentage of red color used in state flags and symbols on the number of victims of revolutions in the country. For my research I have chosen the period from 1920 to 2020. The aim of this work is to determine how important is red color used in flags and symbols and what is the influence of red on history and revolutionary processes.

In the theoretical part we will talk about the perception of colors in general - both in terms of physiology, physics, and psychology. It is also focused on the identification of factors that may affect the subjective reaction of an individual - socio-cultural and historical circumstances. Then I focused in more detail on red color story and history.

In the practical part we will look at how the percentage of red on the national flag affects the course of revolutionary events in the country. Statistical analysis of 53 revolutions brings us to interesting conclusions.

Keywords: optics, color perception, red color, marketing, heraldry, vexillology, red color in politics, revolution, victim count, percentage of red color on the state flags.

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 CO JE PRO NÁS BARVA. PRINCIPY VNÍMÁNÍ BAREV ČLOVĚKEM	11
1.1 Definice základních pojmů z hlediska různých disciplín (optika, fyziologie, historie, psychologie).....	11
1.2 Co vnímá naše oko ve skutečnosti.....	14
1.3 Vnímání barev člověkem a vliv barev na náladu, myšlenkové pochody a psychiku jednotlivců a společností.....	16
1.4 Kulturní kontext ve vnímání a emocionální reakci na barvu.....	21
2 BARVY VE STÁTNÍCH VLAJKÁCH, ERBECH A ZNACÍCH. SYMBOLICKÉ FUNKCE BAREV	25
2.1 Heraldika.....	26
2.2 Vexilologie.....	28
2.3 Frekvence použití barev a designu vlajek ve světě.....	28
3 ČERVENÁ BARVA	31
3.1 Příběh červené barvy a barviva.....	31
3.2 Charakteristika červené barvy z hlediska optiky	33
3.3 Marketing a barvy.....	33
3.4 Červená plus – kombinace červené s dalšími barvami.....	36
4 ČERVENÁ BARVA V HISTORICKÝCH A POLITICKÝCH UDÁLOSTECH	43
4.1 Význam červené barvy v historických událostech	44
4.2 Význam červené barvy v politice	46
PRAKTICKÁ ČÁST	49
5 SOUVISLOST MEZI MNOŽSTVÍM ČERVENÉ BARVY NA STÁTNÍ VLAJCE A POČTEM OBĚTÍ REVOLUČNÍCH UDÁLOSTÍ	50
5.1 Revoluce jako jev.....	50
5.2 Principy volby revolucí pro účely této práce	52
5.3 Princip fungování programu	52
5.4 Analýza revolucí za posledních 100 let.....	53

5.5 Graf.....	81
ZÁVĚR	84
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	85
SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKOVÝCH ZDROJŮ	96
SEZNAM OBRAZKŮ	101
SEZNAM TABULEK.....	104
SEZNAM GRAFŮ	105

ÚVOD

Téma barev a jejich fungování v politickém marketingu a politických technologiích mě napadla již na začátku studia. K tomu jsem přečetla nejednu práci, pojednávající o roli barev ve volební kampani, o tom, jaké barvy politici používají a jaké poslání se v tom skrývá. Zaujalo mě to, jak vnímáme barvy v reklamě, a že v tom lze najít určité zákonitosti. Na druhou stranu jsem v tom viděla i podíl subjektivního vnímání a jistou míru kulturní zakotvenosti. Proto jsem se rozhodla věnovat se jak studiu fyzikální podstaty jevu, tak psychologii vnímání a historicko-kulturním aspektům, které naše vnímání ovlivňují.

Vzhledem k objemnosti a rozsahu materiálů, které na toto téma existují, jsem se rozhodla zaměřit se na jednu barvu a některé její odstíny. Červená mě zaujala tím, že je nejednoznačná – různé odstíny v nás vzbuzují naprosto odlišné asociace. Zároveň jsem zjistila, že kulturní kontext významně ovlivňuje vnímání červené, její význam a obsažené poslání. To mě vedlo k hledání příčiny, kterou jsem našla v historii, když jsem zkoumala původ červených barviv a vývoj významu této barvy. Politickou roli červené doplňuje také psychologický aspekt, který vysvětluje naše reakce na červenou v přírodě nebo v každodenním životě města. Poznatky načerpané z pomocných historických věd, jako heraldika a vexilologie mi dodaly pochopení popularity červené ve státních znacích a vlajkách.

Může vás napadnout, jaká je spojitost mezi marketingem a státními symboly? V tuto chvíli na světě existuje na 195 zemí, a každá z nich má unikátní, neopakovatelnou vlajku.¹

Občas dochází ke vzniku nových nezávislých zemí a sporných území, která mají potřebu zvolit si státní symboliku, anebo změnám státních symbolů již existujících států.

Když se na takovou situaci podíváme očima specialistů marketingu, uvidíme, že zrod nového státu je jako vznik nového brandu. Státní vlajka, erb a hymna jsou marketingovou identitou dané země. A revoluce, jako změnový proces, se podobá rebrandingu a transformaci firemní strategie. V tom případě, volbu barevné kombinace pro státní symboly můžeme porovnat s volbou loga pro velkou mezinárodní korporaci.

Cílem této práce je zjistit míru důležitosti červené barvy a její roli v historii a revolučních procesech. V praktické části se pokusím prokázat, že velikost podílu červené barvy ve státní vlajce souvisí s počtem obětí při změně režimu (revoluci). Svůj výzkum jsem

¹ Worldometers.info.

časově nastavila na období posledních 100 let, od roku 1920 do 2020. Analýza revolucí se týkala 53 případů v uvedeném výše časovém úseku.

TEORETICKÁ ČÁST

V této části bych se ráda věnovala definicím základních pojmů a vysvětlení vzájemných vztahů mezi jednotlivými pojmy a zkoumanou oblastí. Protože se v této práci zabýváme tématem, které se dotýká několika oblastí a vědeckých disciplín, bude potřeba uvést definice pojmů, se kterými budeme pracovat, a to z hlediska hned několika disciplín, jako například fyzika, fyziologie, zejména neurověda, zabývající se výzkumem mozku a fungováním jeho částí, psychologie, historie. Začneme tedy definicemi pojmu barva a spojených s vnímáním barvy. Dále se budeme zabývat historickými aspekty a podíváme se na vývoj významů barev – skrze heraldiku a její „jazyk“. V další části se podíváme na pojmy z oblasti marketingu a reklamy, zabrousíme i do pedagogiky, a zkusíme analyzovat zkoumaný jev z pohledu praxe politických technologií.

1 CO JE PRO NÁS BARVA. PRINCIPY VNÍMÁNÍ BAREV ČLOVĚKEM

V této kapitole se budeme věnovat otázce, co je to barva a proč se zabýváme tímto aspektem vizuální produkce, který se na první pohled jeví jako méně významný a subjektivní.

Lidé jsou většinou vizuálně založení tvorové. „Podle vědeckých odhadů je v populaci nadpoloviční většina (55 %) vizuálů, 30 % kinestetických typů a nejméně, cca 25 %, auditivů“.²

Praktici, jako například marketingoví specialisti nebo specialisti na reklamu a PR jsou přesvědčení o vážnosti roli barev: „Mezi vašimi zákazníky budou jednotlivé typy (vizuálové, audialové a kinestetici – pozn. aut.) pravděpodobně zastoupeny v podobném poměru. Proto je vhodné přizpůsobit marketingový mix všem třem skupinám. Podaří-li se vám zjistit, s jakým smyslovým typem máte tu čest, jste na nejlepší cestě navázat s ním kontakt“.³

Proto vizuální kanál zejména v oblasti, která vyžaduje zapojení prefrontálního kortexu (část mozku, která odpovídá za analýzu, pochopení, propočty a volby řešení) – a úvahy zodpovědného občana nad tím, kterého kandidáta zvolit tam bezpochyby patří – je velice důležitý a často dokáže ovlivnit rozhodnutí a volbu ve větší míře, než si myslíme. Nebo ochotní připustit.

1.1 Definice základních pojmů z hlediska různých disciplín (optika, fyziologie, historie, psychologie)

Z hlediska fyziky (optiky) barva je vlastnost světla. Bílé světlo se rozkládá na barvy spektra s různou vlnovou délkou, a lidské oko registruje signál, který posléze zpracovává mozek.

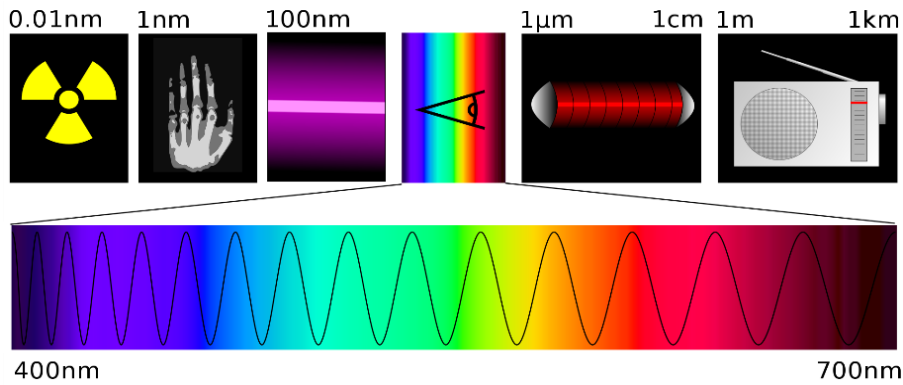
To, co „uvidí“ naše oko (přesněji řečeno, náš mozek), záleží na spektrálním složení viditelného přicházejícího světla (vlnové délce nebo frekvenci) a intenzitě toho vjemu v porovnání s prostředím (pozadím), tj. kontrastu s barvou okolí. Barevné vidění člověku (a některým dalším živočichům) zajišťují receptory (čípky) 3 typů, citlivé na tři základní

² Čevelová, 2008.

³ Tamtéž.

barvy: červenou, modrou, zelenou (zkratka RGB z angličtiny). Některá zvířata mají jen 2 čípky, některé až 4, a hmyz zpravidla disponuje úplně jiným zrakovým aparátem. ⁴

Obrázek 1: Elektromagnetický spektrum

Zdroj: GroMar, licenja: CC BY 3.0.

Pro definice jednotlivých barev se používají rovněž vlnová délka a frekvence. Popis barev z tohoto pohledu je znázorněno na obrázku 2.

Obrázek 2: Popis barev

Barva	Rozsah vlnových délek	Rozsah frekvencí
červená	~ 625–800 nm	~ 480–375 THz
oranžová	~ 590–625 nm	~ 510–480 THz
žlutá	~ 565–590 nm	~ 530–510 THz
zelená	~ 520–565 nm	~ 580–530 THz
tyrkysová (azurová)	~ 500–520 nm	~ 600–580 THz
modrá	~ 430–500 nm	~ 700–600 THz
fialová (purpurová, nachová)	~ 400–430 nm	~ 750–700 THz

Zdroj: wikipedie, 2020.

„V tradiční teorii barev existují tři hlavní barvy, jejich kombinací vzniká základní paleta dvanácti barev, které bývají obvykle uspořádány do kruhu.

Rozlišujeme:

- primární barvy: modrá, červená, žlutá;
- sekundární barvy: zelená, oranžová, fialová;

⁴ Šikl, 2012, s. 12-13, 67-76.

- terciální barvy: žlutooranžová, červenooranžová, červenofialová, modrofialová, modrozelená, žlutozelená.

U barev rozlišujeme 3 parametry:

- ton / hue — odstín, právě toto máme na mysli, když říkáme „barva“. Modrá, červená, zelená, fialová a další barvy, pro které máme pojmenování;

- sytost / saturation — charakterizuje stupeň čistoty barevného tónu (0 % černé a 0 % bílé je stoprocentně sytá barva. Čím méně sytosti je, tím víc nám daná barva připadá zašedlá, nevýrazná;

- jas / brightness — znamená stupeň odlišnosti dané barvy od bílé nebo černé.

Dvanáctidílný barevný kruh

Dvanáctidílný barevný kruh odpovídá fyzikální komplementaritě barev podle diagramu chromatičnosti i fyziologii vnímání barev (zelená, žlutozelená, žlutá, oranžová, červená, karmínová, purpurová, fialová, modrofialová, modrá, azurová, modrozelená).

Harmonie barev

Harmonie je rovnováha, symetrie intenzit. Naše oko vnímá kombinace tak, že vstřebává barvu a potlačuje komplementární barvu (protiležící na kruhu, doplňková), a vytváří rovnováhu. Za nejvíce neutrální barvu se považuje šedá, protože k ní neexistuje žádná doplňková barva.

Pro sestavování harmonických kombinací se používají nástroje (barevnice). Pracují s tím, že barvy tvoří:

- malý kontrast (leží na kruhu vedle sebe);
- velký kontrast (barvy protilehlé).

Největšího kontrastu a harmonie dosáhneme s barvami doplňkovými:

- žlutá x modrofialová;
- oranžová x modrá;
- červenooranžová x modrozelená;
- červená x zelená;
- červenofialová x zelenožlutá.

Pro vyhledávání harmonických dvojic, trojic či čtveřic barev se v teorii barev používá Ittenův hledáček barevné rovnováhy.⁵ Viz obrázek 3.

⁵ Is.mendelu.cz.

Obrázek 3: Ittenův komplementární kruh

Zdroj: Itten, 1961.

Tento nástroj používají hlavně fotografové, designeři a další specialisti, kteří pracují s kombinacemi barev. Jelikož je vnímání z velké části subjektivní, tento hledáček umožňuje volbu kombinací, které nejsou vnímány negativně většinou (statistickou) pozorovatelů.

1.2 Co vnímá naše oko ve skutečnosti

Příklad vnímání barev lidským okem může být takový: rozhlédněte se kolem sebe. Určitě uvidíte hodně barevných předmětů a rozeznáte, jakou mají barvu. List na pokojové kytce je zelený, to přece víme. Ale co vidí naše oko ve skutečnosti? Jedná se o záření, které dopadá na sítnici oka. A světlo, směřující od listu kytky k našemu oku je nejintenzivnější v zelené oblasti viditelného spektra. Druhý důležitý aspekt je přítomnost zdroje světla, ideálně denního bílého (rovnoměrnou směs celého spektra). Když se díváme na zelený list, funguje to tak, že pohltí velkou část modrého a červeného světla. Modrá a červená nám dají purpurovou, což je z určitého pohledu pravá barva toho listu. ⁶

Červené jablko vypadá červeně, protože pohlcuje veškeré další barvy světového proužku a odráží jenom červenou. Když říkáme: „Toto jablko je červené“, doopravdy máme na mysli, že molekulární konstrukce povrchu jablka je taková, že pohlcuje všechna světla kromě červeného. Jablko samo o sobě nemá žádnou barvu, ta vzniká jen pokud je osvětlené.

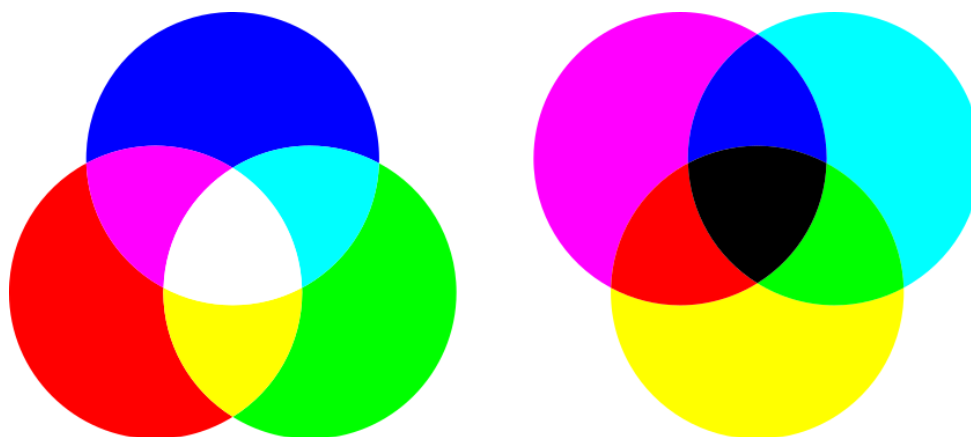
Takže, vidíme pouze zbytky světla, které barevné předměty „vstřebávají“ a uchovávají pro sebe. ⁷

⁶ Mojr, 2016.

⁷ Tamtéž.

„Na základě tohoto modelu si můžeme vysvětlit systém barev a inverzních barev, systém RGB a CMYK (Cyan-Magenta-Yellow-Key). Tyto dva systémy se používají v technice (RGB – televize, počítače, jakékoli obrazovky a monitory), a v polygrafii (CMYK), v rámci předtiskové úpravy. Více o těchto dvou systémech nám řekne portál Digitální média: „Míchají se zde 3 základní barvy Azurová – Cyan, Purpurová – Magenta, Žlutá – Yellow a doplňková čtvrtá barva černá – Key (nikoliv black). Tyto barvy se používají v tisku a složením tří základních vznikne černá. V praxi však vznikne spíše velmi tmavě hnědošedá či podobně. Proto se používá 4. barva černá jako doplňková.“⁸

Obrázek 4: Systémy RGB (vlevo) a CMYK (vpravo)

Zdroj: Digitální média, 2020.

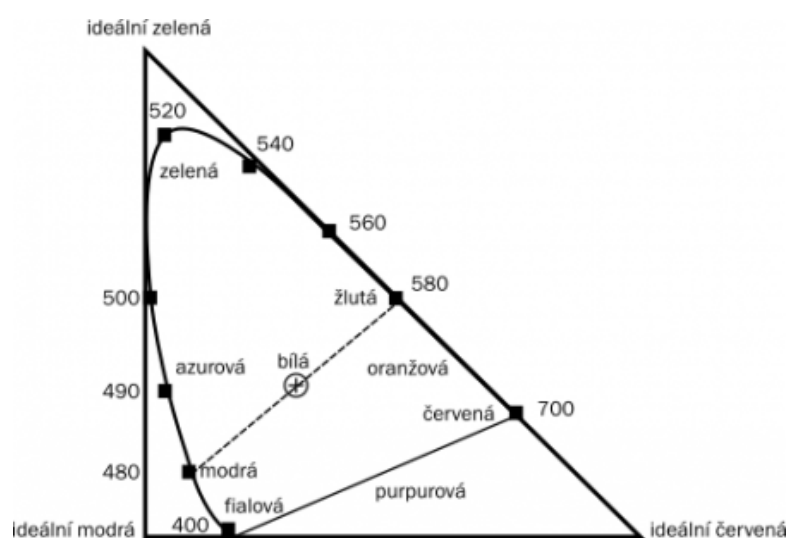
CMYK bohužel nemá takové odstínové variace jako RGB, kvůli tomu se nám mohou zdát vytištěné obrazy nebo fotky méně syté nebo pobledlé oproti zobrazení na monitoru. Proto grafici při přípravě tiskových dat, pracují vždy v režimu CMYK, aby viděli reálný výsledek již na svém monitoru.⁹

Jde o systém kódování jednotlivých barev pro tisk na standardní tiskárně. Volba právě těchto barev je podmíněná specifikou fungování sítnice lidského oka. Viz obrázek 5.

⁸ Digitální média, 2020.

⁹ Digitální média, 2020.

Obrázek 5: Vnímání barev lidským okem

Hodnoty vlnové délky jsou uvedeny v nanometrech.

Zdroj: Mojr,2016.

Jak uvádí ve své práci Viktor Mojr: „Jeho funkčnost si můžete ověřit snadno. Zadívejte se na nějaký jednobarevný předmět, po chvíli, když se podíváte na bílou stěnu, uvidíte ten předmět, jako by byl vypálený do vašeho oka inverzní barvou. Starší generace si jistě pamatují inverzní obrázky na negativech z fotoaparátů, podobné je to vlastně i se skutečnými barvami předmětů. Ve zobrazování proto nelze použít ten samý systém pro „světelné zdroje“ a „pohlcovače světla“. Na monitoru, který funguje jako světelný zdroj, můžeme dle libosti míchat tři základní barvy, jak je vnímá naše oko. Smícháním modré a zelené získáme azurovou, zelená s červenou nám dají žlutou a modrá s červenou purpurovou. Říká se tomu také aditivní barevný systém. Komplikace ovšem nastává, pokud chceme náš obrázek dostat na papír. Pro zjednodušení předpokládejme, že papír je dokonale bílý a barvy dokonale barevné. Abychom z bílého světla, které se odráží od papíru, dostali zelenou, potřebujeme odstranit červenou a modrou složku, o to se nám postarají inverzní barvy čili azurová, resp. žlutá. Stejným mechanismem uvažujeme i při míchání ostatních barev.“¹⁰

1.3 Vnímání barev člověkem a vliv barev na náladu, myšlenkové pochody a psychiku jednotlivců a společností.

Ačkoliv fyzikální zákony jsou stejné pro všechny, mnoho aspektů vnímání jsou velice subjektivní, od citlivosti oka a cit pro barvu u konkrétního člověka (některé vlastnosti

¹⁰ Mojr, 2016.

a schopnosti mohou být v zárodku a dají se praxí vycvičit a vypracovat, jako třeba cit pro odstíny a barevné tóny u grafiků a designerů s dlouhou praxí). Proč to tak je, si povíme v dalších odstavcích.

Barvy vnímáme díky fyzikální vlastnosti světla – vlnové délce. Světlo obvykle nevyzařuje stejně na všech vlnových délkách. Oko, které rozpoznává vlnové délky a umí je „dešifrovat“, potom vnímá světlo jako barvu (jinak to dešifruje jako bílé světlo).¹¹ „Barevnost předmětů je dána jejich odrazivostí, tedy vlastností, jež určuje, které vlnové délky předmět pohlcuje a které naopak odráží.“¹²

„Vnímání barev u lidí je zcela subjektivní. Tato odlišnost je nejvíce patrná mezikulturně. Lidé, kteří vyrůstají v rozdílných kulturních prostředích a mluví rozdílnými jazyky mají často rozlišný počet termínů, kterými označují jednotlivé barvy“.¹³

Psychologové se celkem shodují na tom, že barvy ovlivňují naši náladu, kvalitu vnímání a reakce na podněty. Hlubší zkoumání a detailní popis by určitě vystačil na samostatnou diplomovou práci, proto bych se omezila jenom na zmínku o těch, které jsou pro tuto práci nejdůležitější:

- Práce „Vliv barev“ v marketingu poukazuje na to, že první dojem z produktu či značky je často založen a ovlivněn barvou (v závislosti na produktu, jeho druhu a asociacích). Další výzkumy v této oblasti potvrzují, že vztah mezi barvou a produktem dále ovlivňuje to, jak hodnotíme vhodnost barvy pro konkrétní produkt (jinak řečeno, zda barva „sedí“ danému produktu).¹⁴

- Výzkum „Vzrušující červená a kompetentní modrá“ pojednává o tom, že efekt barvy na celkové vnímání značky má vliv na úmysl nakupovat. „Barvy ovlivňují zákazníkovo vnímání toho, jakou má značka „osobnost““.¹⁵

Další studie pojednává o tom aspektu, že náš mozek preferuje snadno čitelné, rozpoznatelné značky (posilují v nás pocit jistoty a bezpečí). Tím pádem, barva je velmi významný faktor v procesu tvoření identity značky.

Také v moderní době roste význam vizuálních materiálů nejen ve výuce (klasické učebnice a jiné studijní pomůcky), ale i v pracovním prostředí (prezentace), v každodenních

¹¹ Wikisofia, 2020.

¹² Stránský, Levinský 1974, s. 37-42.

¹³ Tamtéž.

¹⁴ Singh, 2006, s. 783-789.

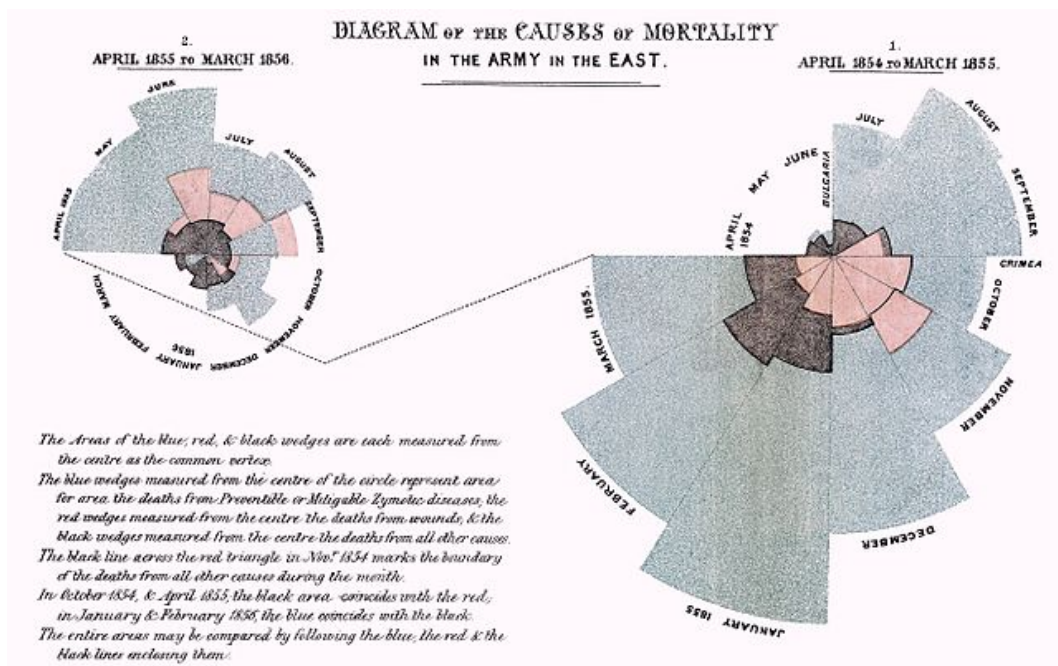
¹⁵ Labrecque, Milne, 2012, s. 711–727.

situacích: jako lidé používáme naše smysly paralelně a zpracováváme informace přicházející prostřednictvím různých komunikačních kanálů ve stejnou dobu. Tato myšlenka je ústředním bodem teorie výuky využívající vizuální reprezentaci informace. Každý školitel zná princip „Řekni – Ukaž – Zopakuj – Procvič“, který je založen právě na principu paralelního zpracování informací skrze různé kanály.

Informační grafika neboli „infografika“ se už řadu let s oblibou používá jak pro účely usnadnění pochopení v procesu učení, tak pro marketingové účely.

„Za první známý příklad je v historii infografiky uváděn diagram od Florence Nightingale z roku 1857 (viz obrázek 6). Infografiky od té doby existovaly v mnoha různých podobách, ale v posledních několika letech, možná též díky nástupu technologií a síťové generace, jejich význam roste. Infografiky jsou všude. Můžeme je spatřit na internetu, v televizním vysílání, v knihách a odborných časopisech. Studenti denně prohlížejí a sdílejí infografiky na sociálních sítích“.¹⁶

Obrázek 6: Diagram Florence Nightingale z roku 1857

Zdroj: Šambazov, 2015.

Markéta Jeníková ve svém článku píše o práci s barvami v marketingu a reklamě, opírá se při tom na výsledky uvedených výše studií a pracuje s tím, že barvy mají velký vliv na

¹⁶ Šambazov, 2015.

chování spotřebitelů, avšak dodává, že neexistuje jednoznačný absolutně platný návod (průvodce, učebnice) pro využití barev v marketingu, protože velkou roli hraje i kontext:

„Je důležité předvídat zákaznickou reakci na barevnou škálu vašich výrobků, a hlavně její vhodnost pro daný produkt. Lidé si asi nebudou kupovat růžové, třpytivé Harley-Davidsony – s těmito stroji se pojí zcela jiné emoce, a tudíž i příčiny, proč si je lidé kupují. Je pravda, že barvy se obvykle asociují se skupinou určitých emočních stavů. Studie ale prokazují, že pro značku je mnohem důležitější využít barvy pro budování specifické osobnosti, než je pouze povrchně spojovat se stereotypními asociacemi“.¹⁷

„Naše emocionální reakce na barvu je [...] silná. Vnímání barvy závisí na fyziologických vlastnostech vašich očí a na stavu nervového systému, na životních zkušenostech a prostředí. Všichni známe výraz, že optimisté se dívají na svět skrze růžové brýle. Toto tvrzení může být zčásti pravdivé. Jak zjistili vědci, růžová barva nejvíce příznivě ovlivňuje náš nervový systém, dokonce silněji než modrá. Pozorování růžové tak potlačuje nekontrolovatelný vztek a fyzickou agresi, proto se tato barva aktivně používá v nápravných zařízeních a ve školách pro obtížné děti, aby se zabránilo asociálnímu chování a omezilo sebevražedné pokusy.“¹⁸

Dále, téma vnímání barev se prolíná i do jiné vědecké oblasti – lingvistiky a psycholingvistiky, neurovědy. Stojí zatím nejen snaha člověka všechno pochopit – a pojmenovat, popsat, aby se s tím dalo lépe pracovat, ale i vyspělost mozku, schopnosti oka a dalších orgánů lidského těla. Tuto problematiku dobře vystihují v článku dolu.

„Od narození se jako lidé učíme třídit předměty, barvy a emoce a téměř všechno si pojmenováváme. Takže ačkoliv naše oči dokáží vnímat tisíce barev, to, že o nich každý den komunikujeme, vyžaduje, abychom si je rovněž utřídili do smysluplných kategorií. Třeba malíři nebo módní návrháři někdy používají vlastní barevnou terminologii, v níž dokáží rozlišit i odstíny, které by laik popsal všechny jedním slovem. Pojmenování některých barev spektra se ale také liší u různých jazykových a kulturních skupin. Třeba v některých nářečích domorodců Nové Guineje, nebo Libérie a jiných se rozlišují jen světlé a tmavé barvy. Tmavou si spojují s chladem a světlou s teplem. Barvy jako černá, modrá nebo zelená tedy považují za chladné, zatímco bílou, červenou, oranžovou nebo žlutou za vřelé.“¹⁹

¹⁷ Jeníková, 2013.

¹⁸ Triumf48.ru.

¹⁹ Mašková, 2018.

Některé jazyky, jako například velština, japonština a čínština historicky měly také podobné výrazy. Ale postupem času, vlivem zjednodušení a principů jazykové ekonomie, se z toho postupně stala dnešní modrá a zelená. Japonština si našla svůj vlastní výraz pro zelenou, moderní velština si ho půjčila z jiného jazyka.²⁰

Ruština, řečtina, turečtina a některé další jazyky mají pro označení modré dvě různá slova, jedno vyjadřuje tmavší a druhá světlejší odstíny (Rusky: голубой – světlemodrý, a синий – tmavě modrý). Zajímavé je, že rodilý mluvčí těchto jazyků lépe rozeznávají odstíny modré barvy a jsou k nim citlivější než nositelé jazyků, kde mají pro modrou jen jedno slovo.

Na stránkách BBC najdeme také odkaz na výzkum toho, jak se vnímání barev člověkem může měnit v průběhu života. Jako příklad uvádí, že Řekové, žijící delší dobu v Británii, časem dvojnásobně vnímání modré opouštějí a mají tendenci dříve odlišné odstíny vnímat jako jeden jediný.²¹

Jak uvádí ve své knize Stanislav Horný: „Barvy nemají pouze fyzikální vlastnosti. Vnímání barev je čistě subjektivní fenomén, různé barvy působí na lidi různě. Barva může významným způsobem ovlivnit, jak bude dokument koncovým čtenářem přijímán. Samozřejmě velice záleží na kulturním prostředí, ve kterém se daný člověk nachází a mnoha dalších okolnostech. Přesto bylo ze subjektivních lidských pocitů definováno několik protikladných vlastností barev, tzv. barevných iluzí. Všechny tyto iluze jsou běžně využívány při návrhů dokumentů, webových stránek, produktů, ale i reálných fyzických prostředí, jakým jsou například byty či obchody“.²²

Teplé a studené barvy – jejich intuitivní vnímání se může lišit od popsané v učebnici skutečnosti. Když to ukazujete dětem, které se ještě neseznámily s teorií, sice uhodnou nebo ucítí to hned u řady odstínů, dělá jim problém určit „teplotu“ u některých barev. Například, žlutá, oranžová a červená, purpurová – ty hned zařadí správně, do teplých barev. Modrá, zelená, fialová zpravidla jsou jasné také. Chromatické, tj. pestré barvy jsou jednodušší. Horší je to u achromatických barev, tzv. neutrální: černá, bílá, odstíny šedé a stříbrná. Bílou jakžtakž dokážou přiřadit díky asociaci se sněhem, ale černou často nevnímají jako teplou. Jakmile ale jdeme do odstínů, je to s každým krokem složitější: fialová do červena je teplá, do modra – studená; vyznat se v tom může člověk s dobrým

²⁰ Tamtéž.

²¹ Tamtéž.

²² Horný, 2013, s. 54-62.

citem pro barvu a kombinace. Určování aktivních/pasivních barev rovněž není plně intuitivní. Červená jako zákaz a zelená jako klid jsou relativně jisté, u dalších barev (a zvláště odstínů) je určení často subjektivní. Tím pádem můžeme říct, že kontext a situace, jako i momentální nálada a stav, plus kulturní kontext jsou důležité pro toho, kdo barevný vjem přijímá.²³

K otázce černé a bílé je nutno dodat, že tyto dvě a odstíny šedé jsou definované různě ve dvou odvětvích, ve fyzice (optice) a mezi umělci. Optici je nepovažují za barvy, jelikož bílou definují jako směs všech barev a černou jako nepřítomnost světla. „Ideální černá“ je pro ně název látky, která je schopná pohltit 100 procent záření, které na ni dopadá. Umělci je berou jako barvy, protože je pro ně nemožné vytvořit ani bílou ani černou z kombinace základních barev.

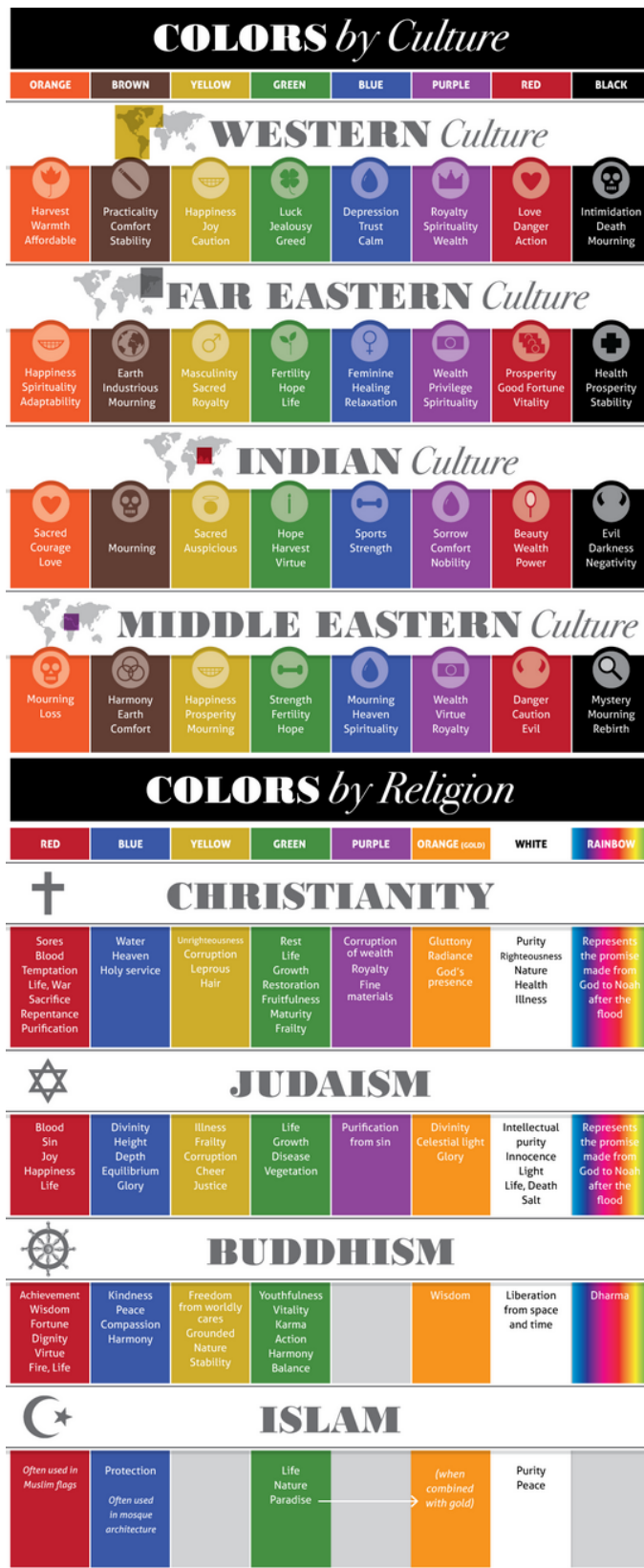
1.4 Kulturní kontext ve vnímání a emocionální reakci na barvu

Kulturní kontext hraje obzvláště velkou roli ve vnímání a emocionální reakci na barvu. Historický kontext také ukazuje rozdílnost vnímání barev, jako například ukazuje tento krátký příběh. Planeta Mars má pro pozorovatele načervenalou barvu (kvůli přítomnosti oxidů železa na povrchu), kvůli níž byl asociován s bohem války, Martem (červená a stříbrná barvy v tradiční ikonografii). V křesťanské tradici je červená barva symbolem krve mučedníků, proto se používá jako liturgická barva během bohoslužeb. Historicky, zvláště v tradici antického Říma a jiných podobně starých kultur je červená či purpurová barva chápána jako barva panovnická či slavnostní. Odtud pramení i liturgické užití červené barvy při velkých svátcích (např. Květná neděle, Velký pátek, Seslání Ducha svatého). Dnešní slavnosti všeho druhů, od korunovačních procesí po udělení nejruznějších cen, a další významné události rovněž mají kořeny v těchto antických tradicích.

Používání jednotlivých barev a odstínů v marketingových nebo jiných kontextech je třeba pečlivě zvážit. Naštěstí v dnešní době existuje velké množství výzkumů, které popisují význam a poselství barev a jejich kombinací v každé kultuře. Následující schéma znázorňuje kulturní (a náboženské) rozdíly v interpretaci barev. Viz obrázek 7.

²³ Tamtéž.

Obrázek 7: Kulturní (a náboženské) rozdíly v interpretaci barev

Sources:
<http://www.colourlovers.com/blog/2007/08/20>
http://www.nationsonline.org/oneworld/Chinese_Customs/colours.htm
<http://www.webdesignersdepot.com/2012/06/color-and-cultural-design-considerations>
 Buddhism dharma logo CC BY-SA 3.0 Koto Dharmy

Informaci o významech barev lze najít v mnoha publikacích na téma interkulturní komunikace, ale také klasických pracích na téma mezilidské komunikace. Taková pozornost může znamenat, že otázky rozdílného vnímání významu a poslaní barev hrají důležitou roli v komunikaci jakéhokoli typu. Níže najdeme podrobnější popis včetně hlubších souvislostí.

Obrázek 8: Významy barev v různých kulturách

Tato tabulka sestavená na základě výsledků výzkumů (Dreyfuss, 1971; Hofst, 1995; Dresser, 1996; Yunker, 2003; Singh, Pereira, 2005) ilustruje pouze některé odlišné významy, které mohou být sděleny barvami, a zejména vnímání těchto významů v různých kulturách. Při čtení tabulky se zamyslete nad významy, které přiřkládáte barvám vy sami, a nad tím, z čeho vaše vnímání pramení.

Barva	Kulturní významy
Červená	V Číně je červená barva znakem prosperity a znovuzrození a používá se při slavnostních a radostných příležitostech. Ve Francii a Velké Británii je symbolem mužnosti. V mnoha afrických státech znamená rouhání nebo smrt. V Japonsku symbolizuje hněv a nebezpečí. Korejští buddhisté používají červený inkoust pouze k napsání jména zemřelého v den jeho smrti nebo při výročí jeho smrti, a proto vznikají problémy, když jej použijí američtí učitelé k oznámkování domácích úkolů korejských studentů.
Zelená	Ve Spojených státech zelená barva znamená kapitalismus, povzbuzení (jděte, jedte, pokračujte) a závist. V Irsku je znakem patriotismu, mezi některými domorodými Američany je symbolem ženskosti. Pro Egypťany představuje úrodnost a sílu, pro Japonce mládí a energii a pro mnoho muslimských kultur svatost.
Černá	V Thajsku je černá barva symbolem stáří, v některých částech Malajsie zase odvahy. Ve velké části Evropy a Ameriky symbolizuje smrt.
Bílá	V Thajsku je bílá barva znakem čistoty. V mnoha muslimských a hinduistických kulturách představuje čistotu a mír. V Japonsku a dalších asijských státech je symbolem smrti a smutku. Ve velké části Afriky znamená vítězství a čistotu.
Modrá	V Íránu symbolizuje modrá barva něco negativního, v Egyptě čest a pravdu. U Irokézů znamená porážku, v Řecku národní pýchu a ve Skandinávii čistotu.
Žlutá	V Číně je žlutá barva znakem bohatství a autority, ve Spojených státech zbabělosti nebo výstrahy, v Egyptě štěstí a prosperity, v Německu závisť a žárlivost. V mnoha zemích světa je symbolem ženskosti.
Purpurová	V Latinské Americe znamená purpurová barva smrt, v Evropě příslušnost ke královským rodinám, v Egyptě ctnost a věrnost, v Japonsku půvab a vznešenost, v Číně barbarství a ve Spojených státech vznešenost a statečnost.

Zdroj: DeVito, 2008, s. 178.

Rovněž se ukazuje, že muži a ženy vnímají červenou barvu úplně jinak. Není náhodou, že už mnoho let (a století) existuje vtip, že muži nerozeznávají „barvu vyděšené víly“ nebo „barvu mořské vlny“, „lososovou“, „meruňkovou“. To není vůbec kvůli drsnosti a nepozornosti silnějšího pohlaví, ale protože rozsah odstínů vnímaných mužským mozkem je mnohem menší než ženským. Skutečnost je taková, že konkrétní gen zodpovědný za interpretaci červené barvy je na chromozomu X a jak je známo, ženy, na rozdíl od mužů, mají ještě jeden chromozom X. Tento stav umožňuje ženě zachytit absolutně všechny odstíny červené. Údajně si tuto schopnost vypěstovaly, protože jako sběračky nejrůznějších

jedlých rostlin, plodů a bobulí potřebovaly rozeznávat odstíny velmi dobře, aby nenasbírali nezralé nebo jedovaté plody.²⁴

V dnešní době, kdy velké firmy působí nadnárodně, fungují v mnoha zemích po celém světě, je správná volba barevné kombinace neméně důležitá než název produktu. Chyba může stát hodně peněz.

Příklad ze života: britská síť TESCO STORES a.s., jehož tradiční barvy jsou známá trikolora, muselo změnit svůj design v Turecku, kde řetězec fungoval pod názvem KIPA (zeleně) na zeleně-žluté, aby „poslání“ a asociace odpovídaly obchodnímu záměru a duchu firmy. Tradiční modro-bílo-červená by protirečila a vysílala sdělení úplně jiného druhu (barva turecké vlajky plus oblíbená barva mešity s významem „ochrana“ plus čistota a mír neodpovídají tomu, že se jedná o obchod s potravinami).

Obrázek 9: Tesco Stores a.s., KIPA

Zdroj: worldvectorlogo.com, kipa.cz, toshiba-memory.com, jaktaniej.com, colnect.com, 2017.

²⁴ Glass, 2005.

2 BARVY VE STÁTNÍCH VLAJKÁCH, ERBECH A ZNACÍCH. SYMBOLICKÉ FUNKCE BAREV

Tady bychom začali s výzkumem symboliky barev od starověku a do dnešního dne.

„Symbolické funkce, které barvám připisujeme, jsou do značné míry podmíněny naší evropskou kulturou, která má své základy ve starém Řecku a v Orientu. Staré vědomosti a zvyky se tradují a žijí dál i v globalizovaném světě. V Číně, v Indii, v Africe, nebo kdekoli jinde, kde nedominuje naše kultura, hrají barvy jinou úlohu a jsou podřízeny jiným pravidlům, jež s těmi našimi nesouvisí. Používání barev v jiných kulturách neumíme číst ve funkcích, jež jsou jim přiřazeny. Pro pochopení poslání cizincem se odehrává velmi často tvůrčí proces, jen s tím rozdílem, že nedojde k pochopení věci tak, jak byla míněna.

Rozdílnost je zřejmá, když si například uvědomíme, že v Číně je bílá barvou smutku a nikoli černá jako u nás. Červená barva symbolizuje v taoistické tradici život a věčnost, a proto i razítka, která fungují jako podpis na čínských malbách, jsou červená. My spojujeme červenou barvu často s krví anebo s nebezpečím.

I rozlišné epochy určité kultury dávají barvám různé funkce a různě je vnímají. Ve středověku byla barvám připisována jiná hodnota než dnes. Malíři a architekti sloužili Bohu nebo církvi. Obraz nebyl v první řadě výtvarným dílem, ale obrazem biblického děje, obrazem Ježíše Krista nebo svatých, z čehož vyplývalo, že byl sám svatým předmětem. A tak i drahé prvky (pigmenty, zlato, drahokamy), ze kterých byl obraz vyroben, zprostředkovávala a zastupovala svatost. Měla sama o sobě absolutní hodnotu, jíž se podřizovala z našeho pohledu i konstruktivní a popisná funkce. Celá staletí si lidé vážili zářivých, jasných barev. Tím, že jejich výroba byla drahá, neboť dosáhnout čistého a stálého tónu je vždy náročnější než dosáhnout tónu lomeného, byly privilegiem církve a vyšších tříd. Zlato i drahokamy si dodnes v naší kultuře díky jejich finanční hodnotě, nikoliv kvůli jejich náboženské posvátnosti zachovala specifickou, na bývalou náboženskou funkci navazující symboliku. Barvy jako purpur anebo ultramarín ji ztratily. Abychom si toto ujasnili, podívejme se na některé vybrané barvy a jejich nejdůležitější symbolický obsah.

„Už antika například připisovala čtyřem lidským temperamentům barevné charakteristiky: sangvinikům červenou (podle lat. sanguis, krev), cholericům žlutou, flegmatikům bílou a melancholikům černou. Dodnes je tato symbolika v naší kultuře běžná zřejmě hlavně kvůli tomu, že má své biologické opodstatnění.

Symbolika barev však nikdy není ani v dané kultuře a době jednoznačná.

Skrze tisícileté zkušenosti člověka nabyla každá barva současně různorodé významy. Čteme ji podle toho, v jakém kontextu se vyskytuje. Barva jako estetický prvek tak není tím, co vidíme, ale tím, co o ní vědomě nebo nevědomě víme. Smysl barvy, její funkce i způsob, jak ji vnímáme, jsou proto vždy závislé na kultuře, ve které žijeme.“ Kromě křesťanské tradice poukážeme na analogie astrologické a hlubinné psychologické, ale také na tradici Egyptskou, která barvám podle své mytologie a klimatických podmínek připisovala jiné symbolické významy, předepsané v podstatě v přísném kánonu, jenž nedovoloval uměleckou improvizaci, jak ji známe dnes. Barvy v Egyptě neodrážely vzhled přírody (jak je vidí naše oko), ale byly symbolickým jazykem, jenž nás informoval o její vnitřní povaze (tak jak ji Egypťané chápali. [...] Vidíme tedy, že už od úsvitu věků měla barva na prvním místě symbolickou, informační, sdělovací funkci. Barvy byly jazykem samy o sobě. [...] Je jasné, že v takto chápané atmosféře přírodních – božských – sil muselo jakékoli svévolné použití improvizace být vnímáno jako hluboce zneklidňující a bylo v podstatě tabu. Umělec se nesměl sebenepatrněji odchýlit od předepsaných odstínů barev.“²⁵

„Tolik o Egyptě, abychom si uvědomili, jak odlišný řád dávala barvám každá kultura, nemluvě o chápání Číňanů nebo Eskymáků, kteří jsou proslulí používáním několika desítek slov pro odstíny bílé.“²⁶

2.1 Heraldika

Dnešní chápání a interpretování barev velice často má kořeny v historii, a konkrétně u státních znaků – v heraldice a kulturní tradice dané země nebo územního celku nebo teritoria.

Heraldika, podle klasické definice, „[...] je pomocná věda historická, která se zabývá studiem souhrnu pravidel a zvyklostí, podle nichž se znaky tvoří, popisují, určují a kreslí“.²⁷

Heraldika jako samostatná disciplína, pomocná věda historická, funguje od poloviny 19. století. Zabývá se studiem vzniku a vývoje znaků, jejich užíváním. Kromě šlechtických erbů a cechovních značek zkoumá i státní znaky, znaky měst a korporací. Úzce spolupracuje

²⁵ Brozman, 2008.

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Wikipedia.org.

i s dalšími disciplínami, zejména s vexilologií (nauka o vlajkách), sfragistikou (nauka o pečetích), kampanologií, genealogií a dějinami umění.²⁸

Heraldika velmi detailně a podle přísných pravidel popisuje erby a znaky, kde každý detail má význam. Barvy rovněž hrají velkou roli a jejich volba může říct hodně o historii (ať už rodu nebo země) a velkých činech.

Velký vliv na rozšíření a zobecnění heraldických pravidel měly tehdy velice oblíbené rytířské turnaje, které byly základní heraldickou událostí pro aristokracii až do XVI století. Zpravidla před turnajem samotným probíhala rozsáhlá demonstrace (prezentace) erbů a erbovních atributů. Účastníky turnaje představovali jejich heroldové – profesionální autorita – vykladači a znalci užívání erbů.

Obrázek 10: Schéma erbu

Zdroj: pngkey.com.

Dalo by se říct, že právě obliba v heraldice a silné zakotvení této tradice v evropské kultuře (která expandovala do všech koutů světa, jak kolonizační politikou, tak i vzděláváním příslušníků jiných zemí a kultur v evropských univerzitách nebo podle evropských tradic). Současné státní znaky a vlajky jsou z větší částí sestavené na základě historických heraldických tradic. Mnohé vlajky a státní symboly (zpravidla muslimských zemí a afrických států) jsou sestavené na základě sice pozměněných barevných nebo symbolických kódů, v souladu s místními tradicemi a symbolikou, ale jsou pořád „čitelné“ a pochopitelné, protože se řídí klasickými pravidly, poděděnými po středověké Evropě.

²⁸ Tamtéž.

2.2 Vexilologie

„Vexilologie je pomocná věda historická (podobně jako heraldika či sfragistika), která se zabývá historií, symbolikou a použitím vlajek a praporů.“²⁹

“Slovo "vexilologie" poprvé použil dr. Whitney Smith v říjnu 1958 ve svém článku "Flags of the Arab World". V Čechách se termín vexillologie (tehdy ještě se dvěma l) objevil ve studii, kterou napsal J. Česák a publikoval ji v knize J. P. Kroumana Sbíráme odznaky (Praha 1969).”³⁰

Popisy existujících vlajek můžeme najít ve Vexilologickém albu (Josef Hubka), dostupném na Českých vexilologických stránkách.

Vexilologické album obsahuje několik tisíc stran informací o vlajkách a znacích států a nižších administrativních celků.

Čeští vexilologové sice tvrdí, že heraldika je i jejích pomocnou vědou, ale oficiální stanovisko je řadí na stejnou úroveň, jako pomocné vědy historické. Nicméně právě historická východiska obou věd ovlivnila to, že dneska státní vlajky a znaky se vytváří podle společných pravidel.

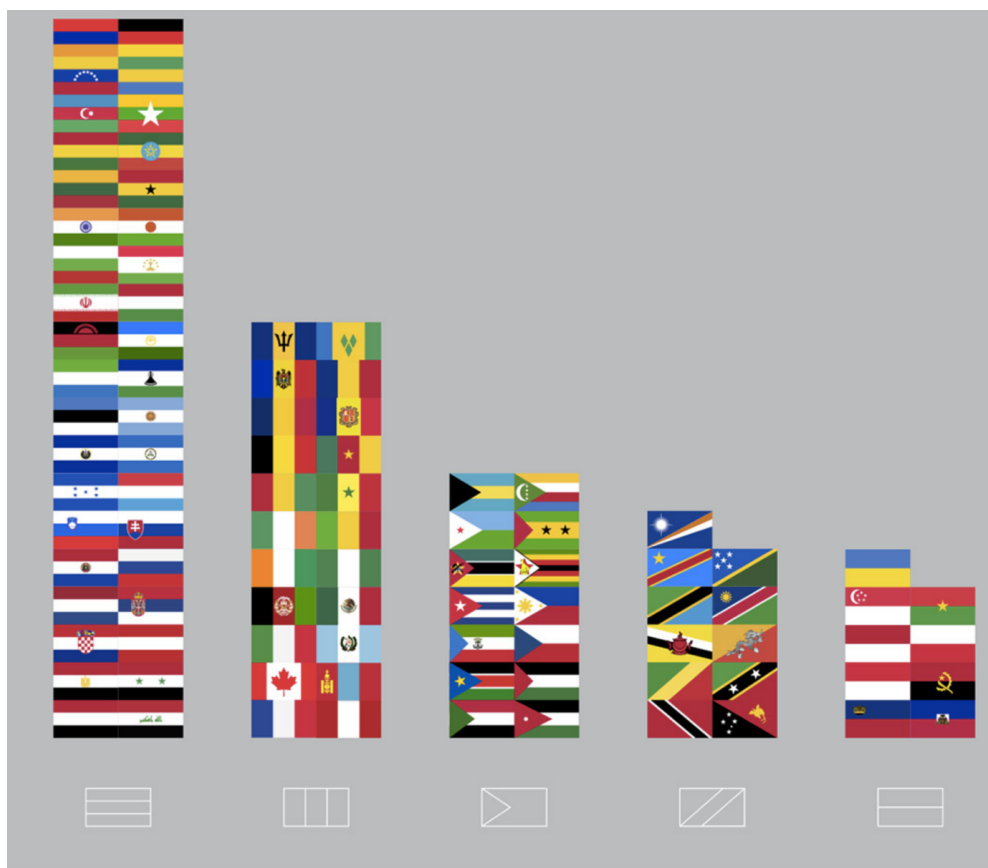
2.3 Frekvence použití barev a designu vlajek ve světě

Dánské buro vizualizace dat Ferdio sestavilo infografiku, která znázorňuje, jaké geometrické figury, barvy a šablony se nejčastěji používají na národních vlajkách celého světa a v jednotlivých regionech. Nejpopulárnějším detailem se stal obdélník, dominující skupina barev – červená a její odstíny. Designeři se také podívali na to, jak často měnily vlajky evropské země, státy Severní a Jižní Amerik a Tichooceánského regionu.

²⁹ Česák, č. 1-3, s. 1, 1972.

³⁰ Tamtéž.

Obrázek 11: Šablony vlajek

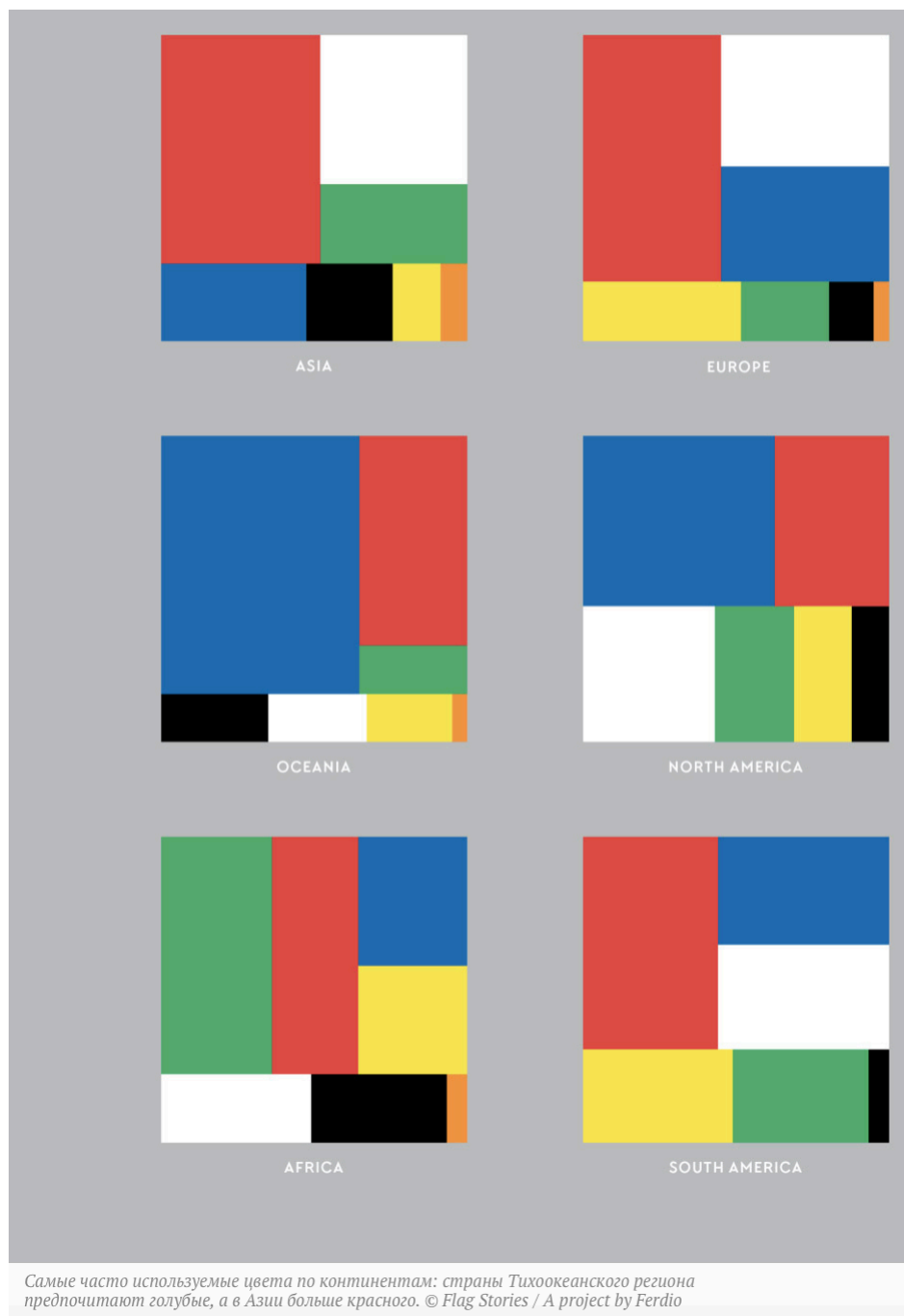

53% всех национальных флагов выполнены по пяти шаблонам. Самый популярный из них – триколор с горизонтальными полосками. © Flag Stories / A project by Ferdio

Zdroj: flag Stories / A project by Ferdio.

Obrázek 11 názorně ukazuje, že 53 % všech národních vlajek jsou vytvořeny podle 5 šablon. Nejpopulárnější z nich je trikolora s vodorovnými pruhy.

Obrázek 12: Nejčastěji používané barvy podle kontinentů

Zdroj: flag Stories / A project by Ferdio.

Na obrázku 12 vidíme nejčastěji používané barvy podle kontinentů: Tichooceánský region dává přednost modré (světle modré), v Asii je více červené, a v Africe je rozšířena zelená.

3 ČERVENÁ BARVA

Chceme se v rámci dané práce zaměřit na jednu barvu – červenou (a některé její odstíny) – a její význam a roli v marketingu a politických technologiích a procesech ve společnosti.

Různé odstíny stejné barvy mohou mít naprosto protichůdné poslání a představovat protiklady v politickém slova smyslu: tmavší a sytější červená je „royal“, královská barva, kdyžto jasně červená, karmínová, je barvou komunistů.

Zaujala mě červená barva, protože může mít velmi protichůdné interpretace. Na jednu stranu symbolizuje krev, vitalitu, životní sílu, energii, bohatství, lásku, nádheru, vášně, sex, pýchu, štěstí (Čína) – a zároveň moc, hněv, agresi, změny, revoluce, válku, výstrahu a zákaz.³¹

Zkoumání preferencí ve volbě barvy nám umožňuje poskytnout charakteristiky základním, nejfrekventovanějším barvám, které se kolem nás vyskytují.

Popis asociací na červenou je takový: „[...] především se asociuje s ohněm a krví. Může symbolizovat radost, krásu, lásku a rozmanitost života, anebo pomstu, agresi, nepřátelství a válku. Lidem jsou vlastní optimizmus, odvaha a odhodlanost; zpravidla jsou otevření, života milující, mocní, výbušní a komunikativní.“³²

3.1 Příběh červené barvy a barviva

Původně se barvení a potisk, jako i jiné rukodělné techniky, dělaly ručně, takže od prvních známých nálezů obarvených člověkem látek, keramiky a jiných materiálů až do poloviny 19.století se používaly jenom přírodní barviva. Prvními známými barvivy byly minerály – barevné hlinky, a šťávy rostlin nebo živočichů. Další podstatnou otázkou byla stabilizace barev, pro zachování stálosti odstínů. K tomu se rovněž používaly přírodní organické a minerální látky, a také dostupné vyvařování a sušení na slunci či naopak ve stínů.

Tady se bavíme o barvení textilií, protože pro účely umělecké a dekorativní malby a ozdobování rukopisů se používaly jiné, i když také přírodní (často minerální) barviva. Ale funkci, který dneska plní vizuální marketingová produkce v reklamě nebo agitaci dřív plnilo oblečení a korouhve, vlajky a další textilní nosiče.³³ Viz obrázek 13.

³¹ Pohribný, 2016, s. 97-100.

³² Panina, Sycheva, 2016, s. 566.

³³ Ždanová, rozhovor, 2020.

První příklady využití pigmentů a barviv člověkem je datováno do doby kamenné. Samozřejmě se nabízely k použití ty nejdostupnější pigmenty: uhlí, grafit, okry, oxidy železa, které mají načervenalé nebo rezavé odstíny, a různobarevné hlíny. Kromě malování a barvení keramiky a látek se ale používaly i k rituálním účelům, některá barviva měla posvátný charakter.

Obrázek 13: Lascaux, Francie

Zdroj: commons.wikimedia.org.

„Z ranné lidské historie jsou pravděpodobně nejznámějším příkladem jeskynní malby v Lascaux (Francie) a Altamire (Španělsko). Existují zde velké soubory realistických kreseb, zpodobňující většinou zvířata, namalované s použitím dřevěného uhlí a barevných hlinek – okrů. Jejich vznik se klade do období končící starší doby kamenné (paleolitu)“.³⁴

„Na našem území jsou známy nálezy červeného hematitového prášku v okolí paleolitických ohnišť na vrchu Landek v Ostravě, jejichž stáří je 21 až 23 tisíc let“.³⁵

„Ve starověku se počet používaných pigmentů prudce rozrůstá. Z anorganických látek se začíná používat asphalt, křída, malachit, lazurit, auripigment, realgar, cinabarit aj. Ještě rychleji se rozšiřuje paleta používaných barviv na organické bázi. Největší rozvoj použití pigmentů a barviv nastává díky průmyslové a technické revoluci v 19. století“.³⁶

Barviva pro dosažení více nebo méně stálé a odolné červené.

Hlavním zdrojem kvalitní červené barvy byl červec (známý pod obchodním názvem košenila), hmyz *Dactylopius*, žijící na kaktusech z rodu opuncie. Vzhledem k jeho vysoké ceně lidé samozřejmě hledali dostupnější alternativu, kterou byla mořena barvířská (*Rubiatinctorum*), rostlina původem z jižní Evropy. U této rostliny stačilo rozemlít kořeny a hned použít pro barvení. Výsledku říkali "turecká červeň". Pro získání červené

³⁴ Jirásek, Vavro, 2008.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ Tamtéž.

barvy se také používaly moruše, višně, třešně a jiné červené bobule, ale výsledek nebyl tak stálý, postupně bledl a vymýval.³⁷

Z hlediska lingvistiky (etymologie) se název „červená“, „červen“ vyvinul právě ze slova „červ“, tj. druh červů, ze kterých získávali barvivo.

„Červená barva je emotivní barva životního tepla, tvořivé síly, zralosti, aktivity a vůle. Ve středověku symbolizovala zákon a spravedlnost. Působí teple, těžce a blízce, vyvolává pocit nebezpečí a výhrůžnosti. Reprezentuje pozemskou realizaci, její obliba může mimo jiné upozorňovat i na začínající duševní problémy“.³⁸

3.2 Charakteristika červené barvy z hlediska optiky

Červená barva je jednou ze základních barev spektra, je to barva monochromatického světla, jejíž vlnová délka je cca 700 nm. Červená odpovídá nejnižším frekvencím, které oko dokáže vnímat. Světlo s ještě nižší frekvencí lidský zrak už nedokáže vnímat, jedná se o tzv. infračervené záření. Doplnkem červené dle RGB je azurová.³⁹

Možná je na místě otázka, proč věnujeme tolik pozornosti právě této barvě, proč ne jiné? Červená totiž není náhodná. Existuje jev, který ve fyzice nazýváme Rayleighova disperze. Naše oko vidí rozptýlené vlny – od červené (dlouhá vlnová délka) po fialovou nebo modrou (krátká vlnová délka). Současné jsou krátké vlny při průchodu atmosférickým vzduchem rozptýleny silněji než dlouhé. Tento vzorec je obzvláště důležitý za špatného počasí – v mlze nebo v dešti. Červené barvy se všimneme rychleji a jasněji kvůli jejím fyzikálním parametrům a kvůli délce světelné vlny. Jednoduše řečeno, červenou z dálky lze vidět mnohem lépe než, řekněme, modrou nebo fialovou.⁴⁰

3.3 Marketing a barvy

Při vypracování filozofie značky má barva centrální místo mezi dalšími faktory. Každá barva, kterou vidíme, přímo nebo nepřímo nám něco sděluje, a to zesiluje vliv na vnímání té které obchodní značky. Stává se i to, že barvy překračují hranice jedné značky a dnes symbolizují celou oblast nebo směr businessu. Například, cestovní kanceláře mají modrou, zelená je symbolem přírody a zdravé výživy, červená je oblíbená mezi fast-food sítěmi.

³⁷ Khatsko, rozhovor, 2020.

³⁸ Dannhoferová, 2015, s. 79-85.

³⁹ Wikipedia.org.

⁴⁰ Triumph48.ru.

Barevné systémy, kódující určitou informaci se postupem času ukotví v našem podvědomí, a tak podněcují různé asociace. Tak například, milovníci minerální vody v obchodě jsou zvyklí se orientovat na barvu etikety, uzávěru a láhve při rychlé volbě. Často výrobci používají jednoduchý barevný kód: červenou pro perlivou vodu, zelenou pro jemně perlivou a modrou pro neperlivou vodu.

Obrázek 14: Loga minerální vody

Zdroj: vlastní zpracování na základě dobra-voda.cz, kmv.cz, korunni.cz, obchod.activa.cz, sortiment.makro.cz, akcniceny.cz, nakup.itesco.cz, dobry-vyber.cz.

Barva loga je jedním z klíčových prvků silné značky. Každá barva má svoje asociace, zvláštní vliv a působení na naši psychiku.

Designer Alexej Truchanov na svých webových stránkách udělal následující pokus, aby to prokázal. Zvolil si několik logotypů a změnil jejich barevné kombinace. Dále si ukážeme dvě z nich, a to McDonald's a Coca-Cola. Viz obrázek 15.

Obrázek 15: Změna barvy u loga

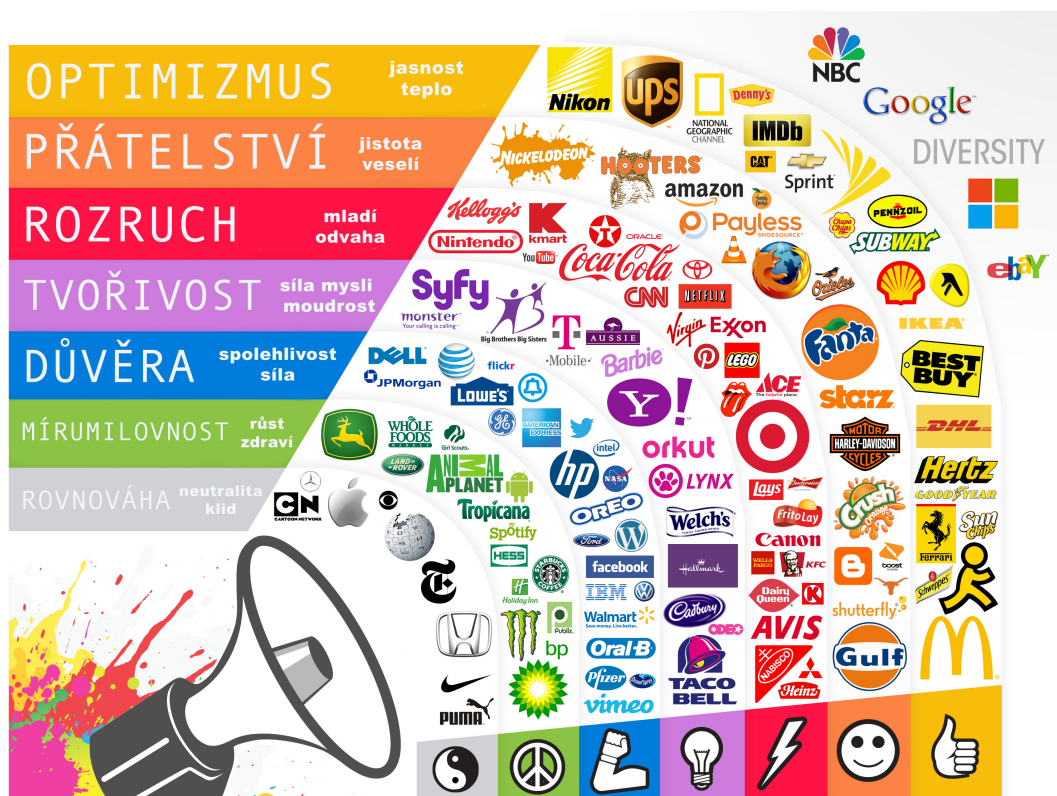
Zdroj: Truchanov, 2016.

Nehledě na to, že Alexej Truchanov vůbec neměnil design, jednoduchá změna barvy proměnila známou značku na něco úplně jiného, a není to vůbec lákavé.⁴¹

Otázka volby barvy pro firemní logo je v dnešní době složitá. Na jednu stranu, viděli jsme opravdu hodně značek a máme vytvořené určité asociace, myšlenkové pochody, spojené se značkami. To může znamenat, že pro úspěšný vstup na trh je dobré držet se stereotypů, již ukotvených v naší paměti. Na druhou stranu je potřeba se odlišit, vnést kreativní notu a tím zvýraznit sebe. Takže volíme naopak netradiční pro danou oblast nebo odvětví barvu nebo kombinaci. Příklad značek, které jsou na trhu dlouho a umí správně použít barevné asociace. Viz obrázek 16.

⁴¹ Truchanov, 2016.

Obrázek 16: Příklady toho, jaké barvy si velké firmy volí a jak je interpretují

Zdroj: vlastní zpracování na základě medium.com.

3.4 Červená plus – kombinace červené s dalšími barvami

Některé značky, například eBay nebo Google si volí pro svoje logo hned několik barev. Dále se podíváme na nejčastější a populární kombinace červené s dalšími barvami.

Červená a žlutá nabíjí tělo energií, zesiluje chuť k jídlu. Například, taková známá loga jako Chupa Chups, Lay's, Red Bull, Pringles, Lipton jsou z větší části řešené právě v červeno-žluté kombinaci. Je to nejlepší řešení pro fastfood. Viz obrázek 17. Vědí to i McDonald's a Burger King, a úspěšně používají tuto kombinaci ve svých logotypech, vizuálních materiálech a interiérech. Viz obrázek 18.

Obrázek 17: Loga Chupa Chups, Lay's, Red Bull, Pringles, Lipton

Zdroj: vlastní zpracování na základě wikipedia.org, pngimage.net, favpng.com, logos-download.com, pixelz.cc.

Obrázek 18: Interiéry McDonald's a Burger King

Zdroj: vlastní zpracování na základě campos24horas.com, gorodkovrov.ru.

Červená a bílá je označení vyjadřující zákaz či označení prostředků požární ochrany. Známe to z dopravních značek a ikonů, které najdeme snad v každé budově. Tyto symboly (také díky celosvětové platnosti a unifikaci) odezíráme na úrovni skoro podvědomé.

Obrázek 19: Dopravní značky

Zdroj: vlastní zpracování na základě forumgoriziablog.it, qualitycarpentry-roofing.com, wikipedia.org.

Colgate – je to jedna z prvních značek, která začala pracovat s kombinací červené a bílé na svém logu. Prošlo několika transformacemi, jednou dokonce zkusili modro-bílý design obalu, ale nakonec zvítězila červená. Viz obrázek 20.

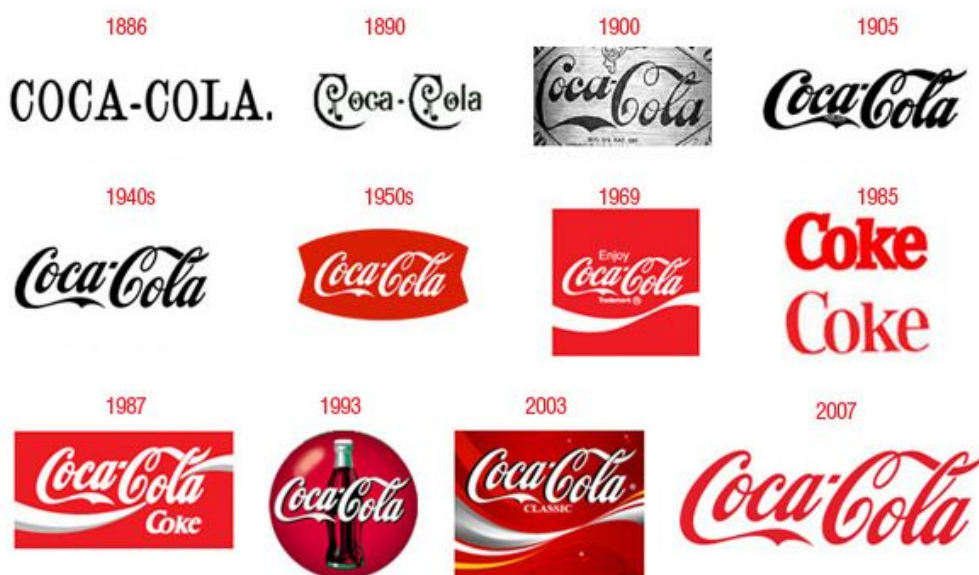
Obrázek 20: Vývoj loga Colgate

Zdroj: vlastní zpracování na základě 1000logos.net, americanhistory.si.edu.

Jen málo lidí ví, že původní loga Coca-Cola a Canon byly v černé barvě, ale v 1950. letech obě společnosti změnil design na kombinaci červené a bílé. Viz obrázek 21 a 22.

Obrázek 21: Vývoj loga Coca-Cola

Zdroj: Wildweb.com.

Obrázek 22: Vývoj loga Canon

Zdroj: logodix.com.

O něco později, v roce 1991 se kombinace červené a bílé objevila i na logu KFC.

Obrázek 23: Vývoj loga KFC

Zdroj: famouslogos.us.

Červená a černá historicky (a stereotypně) jsou spojovány s profesí kata (středověk) a lehkých dám. Jinak se považuje za brutální a agresivní kombinaci. Tyto barvy tvoří silný a „neklidný“ pár. Červená, jako živá a teplá barva vypadá vedle tmy bez známek života jako oheň, který ozařuje prázdnotu. Pocit napětí stoupá spolu s tím, jak červená „uhasíná“ – tmavne směrem k bordó. Ale čím studenější je červená (rubínová, purpurová), tím vyváženější je kompozice. Podle situace, kombinace může vyvolávat pocit nebezpečí, anebo nést silný sexuální náboj. Mohou se i spojovat do goticko-sexuálního mixu (upíří téma a její popularita jsou toho důkazem). Je tu vidět silný dramatický kontext.⁴² Viz obrázek 24.

⁴² Lookcolor.ru.

Obrázek 24: Loga Marlboro, Mitsubishi, YouTube

Zdroj: vlastní zpracování na základě turbosquid.com, 3d-car-shows.com, freepngimg.com, seeklogo.com.

Červená a modrá – to je specifické spojení, protože tyto barvy, převedené do šedé, budou splývat, budou vypadat jako jeden šedý flek. Mají stejný ton, a dalo by se říct, že se spolu „bijí“, jako dvě barvy stejného tónu a stejné křiklavosti, ale protiklady v „teplotě“ – červená je teplá barva, modrá je studená. Vyvolávají protichůdné pocity. Pro „smíření“ se používá třetí barva, často bílá. Možná proto je tato kombinace tak oblíbená ve vlajkách? Tak zvaný námořnický styl, který přichází každé léto, pracuje právě s kombinací bílé, modré a červené.

Pepsi je vzácným případem, když značka, která skoro 50 let měla červené logo na bílém pozadí, se rozhodla tam přidat ještě jednu barvu – modrou. Musíme uznat, že se to povedlo a funguje dodnes.

Obrázek 25: Vývoj loga Pepsi

Zdroj: clarkcreative.net, 2013.

Máme hodně příkladů použití kombinace červené a modré, které fungují dobře a moderně, ale musíme si uvědomit, že většinou je tam ještě třetí barva – bílá. Viz obrázek 26.

Obrázek 26: Příklady použití kombinace červené, bílé a modré barvy

Zdroj: vlastní zpracování na základě lt.wikipedia.org, seekvectorlogo.com, worldvectorlogo.com, hamanek.hu., logoshistory.blogspot.com, nasa.gov, visitberea.com.

Červená a zelená – komplementární barvy, tj. na barevnici se nacházejí proti sobě. V marketingu a grafice se považují za složité, nicméně velice zajímavé spojení. Pokud jsou vedle sebe, navzájem se posilují, což v praxi vždycky znamená maximálně kontrastní a křiklavou kombinaci. Často mohou vyvolávat složitou reakci, protože jsou spojováním zákazu (červené) a povolení a bezpečí (zelené). Z toho důvodu se nedoporučuje v textech nebo prezentacích používat tuto kombinaci (navíc s ní mohou mít problém daltoničtí jedinci). Nicméně toto spojení používají rádi lidé ze světa módy, návrháři a designeři. Pravidelně se objevuje v kolekcích Gucci, ale musíme uznat, že právě tato kombinace nejlépe zvýrazňuje svéráznost a extravaganci tohoto módního domu.

Spojení červené a zelené v nás navozuje atmosféru Vánoc, dárků a zázraků, splněných přání. Na druhou stranu zve k nakupování, připomíná slevy a znamená dostupnost. Právě proto tuto kombinaci mají rádi nejen luxusní značky jako Gucci, ale i Auchan, řetězec FMCG s nízkými cenami a širokým sortimentem. Viz obrázek 27 a 28.

Obrázek 27: Červená a zelená u Gucci

Zdroj: gucci.com.

Obrázek 28: Logo sítě Auchan

Zdroj: <https://seeklogo.net>.

4 ČERVENÁ BARVA V HISTORICKÝCH A POLITICKÝCH UDÁLOSTECH

Velmi často se stává, že nedokážeme rozlišit ideologickou a psychologickou interpretaci jednotlivých barev, oddělit od sebe ty dva aspekty a vnímat je izolovaně. Červená se často interpretuje jako barva „rudých“ komunistů, zelená – jako barva zelených a ekologicky zaměřených stran. V Evropě je modrá tradiční barvou konzervátorů, a červená – liberálů.

Je tady zajímavá otázka, jak by vnímali komunisti postavu například Václava Havla na rudém socialistickém pozadí? Nebo demokrati Gustava Husáka na zeleném pozadí?

Kromě ideologických stereotypů existují rovněž psychologické, a je třeba s nimi pracovat a počítat s jejich vlivem při tvorbě designu vizuální politické reklamy a celé kampaně.

Symbolika barev podporuje rozvoj představivosti a dokáže navodit určitou náladu.

Podle odborníků, a konkrétně N. Serova (jeho díla Barva kultury – psychologie, kulturologie, fyziologie), lze tvrdit, že „symbolismus barev se opírá o objektivní specifika lidské psychiky, na nejrůznější asociace, často velmi jednoduché a prvořadé: zelená – jaro, probouzení, naděje; modrá – nebe, čistota; žlutá – slunce a život; červená – oheň a krev; černá – tma, nejasnost, strach, smrt. Takové motivy mají pod sebou základ v podobě každodenních zážitků a zkušeností, doplněných o mytologické, náboženské a estetické názory jedince“.⁴³

Tyto symboly dobře zná každý z nás. Ale existuje i celá řada dalších, které nás ani nenapadnou, ale působí na nás a ovlivňují vnímání politické reklamy.

V procesu tvorby vizuálních obrazů v politické reklamě musíme zohlednit také psychologicko-fyziologický fenomén, zvaný barevné iluze. Když je předmět červený, vytváří to iluzi blízkosti. Zdá se, že je k nám blíž než doopravdy. Modrá a zelená naopak vyvolávají pocit, že distance mezi námi a objektem je větší. Proto modré a zelené oblečení na vizuálních materiálech kampaně není vhodné pro politika, který chce těžit ze své „blízkosti“ k národu, k „obyčejným lidem“.

Při volbě barev pro politickou reklamní kampaň se musíme řídit následujícími kritérii: barva musí přilákat pozornost k reklamě, barva musí vzbudit zájem, musí podpořit a posílit

⁴³ Serov, 2003.

zapamatování vizuálního obrazu v politické reklamě, a nakonec musí být sladěná svým posláním se strategickým posláním a ideou reklamy.⁴⁴

4.1 Význam červené barvy v historických událostech

Slovo červená kdysi znělo spíše jako čerměně, čermná (v češtině se dochovalo ve slově čermák – říká se, že je to název pro ptáčka, pro reha domácího. Ve skutečnosti ale to pochází ze slova čermný, což znamenalo také načervenalý, zarudlý, brunátný). Samotný výraz „červený“ se používal pro tkaninu, která byla touto barvou počervěna, tj. obarvená.⁴⁵ Červiti znamenalo hemžiti se, symbolizovalo to život a pohyb. V ruštině se dochovala paralela mezi názvem barvy a krásou, takže [krasnyj] (красный) znamená i červený, i krásný [krasivyj] (красивый), v pohádkách se můžeme potkat s popisem [krasna d'evitsa] (красна девица) – ne že by byla holka červená, ale sličná, krásná. Kníže Vladimír I Svjatoslavič (X - XI století) má přezdívku [Krasno Solnyshko] (Krásné Sluníčko, jako symbol osvěty) (Владимир Красно Солнышко).

Pro staré Egypťany červená barva sice znamenala krev a život, ale současně s tím byla (z výtvarného hlediska) zakázaná. Protože zapadající – rudé – slunce znamenalo pro Egypťany příchod démonické noci a zmizení slunečního božstva, jeho smrt a konec světa. Rudá barva pouště byla v podstatě znakem smrti, protože v poušti se nedá žít bez vody. Bůh Seth (Suteh), bratr Osirida (Usira) byl bohem neúrodné pouště, živlu moře a bouře, případně války, temnoty a rovněž pán chaosu. Jeho barva – rudě červená, oči mají také červenou barvu.⁴⁶

Symbolika červené barvy se evidentně zrodila již při prvním setkání člověka s ohněm a krví, a to neslo ve všech kulturách posvátný význam. V antickém Řecku byl s červenou barvou spojován bůh války Áres, (u Římanů pak Mars), po kterém dostala své jméno rudá planeta Mars. Astronomové toto zbarvení vysvětlují přítomností železa v horninách na povrchu planety.⁴⁷

Ve středověku role červené barvy nepozbyla prvků moci a vyvolenosti, což můžeme spatřit na dobových malbách, kresbách, výšivkách nebo vitrážích. Červený plášť nebo šaty Panny Marie (klasická ikonografie předepisuje modré šaty a červený plášť, v období

⁴⁴ Egorova-Gantman, Pleshakov, 1999.

⁴⁵ Brozman, 2008.

⁴⁶ Egyptianmyths.net.

⁴⁷ Brozman, 2008.

Renesance je to volnější a může být i naopak – viz Rafaelova Sixtinská Madona) můžeme vidět na četných zobrazeních v evropské a ruské tradici.

Spojení s náboženstvím a církevními hodnostáři:

Podíváme se na portrét papeže Innocenta X. Diego Velazquez (1599–1660), který ho namaloval, byl znám kromě svého mistrovství také tím, jak dokázal hrát se symboly a právě jako symbol tady vystupuje červená barva pozadí a oděvu. (Viz obrázek 29). Kombinace červené a bílé odpovídá předepsanému papežskému oděvu, ale navíc talent malíře dokázal zdůraznit krvavý odstín pozadí, do něhož je postava zasazena, a červeně v barvě jeho roucha. Kromě své symbolické funkce, jako barva Ježíše Krista a panovníků, má tady červená expresivní funkci a popisuje nejen postavení modelu, ale i jeho povahu. ⁴⁸

Obrázek 29: Papež Innocent X

Zdroj: Diego Velazqueze, 1599.

V politickém marketingu červená znamená boj pracujícího lidu s exploatací, tj. proti vykořisťovatelům. Podle prvních dochovaných zmínek, červená jako symbol odboje se objevila ve Frýgii, kde otroci během povstání nosili tzv. frygické čapky.

V Evropě v období novověku se červená objevila jako symbol odpůrců monarchické tyranie. Od roku 1789, kdy ji Jakobíni přivlastnili a odebrali královi jako barvu královských regálií (nosili totiž červené čapky a šály) je i pro Francii a Evropu symbolem revoluce.

V letech 1832 a 1848 byla červená barvou povstalců ve Francii a v Německu, kteří se připojili k buržoazně-demokratické revoluci svými útvary a spolky. Od roku 1871 je červená symbolem mezinárodního proletářského revolučního hnutí.

⁴⁸ Pijjoan, 1985.

Právě s touto bohatou historií červenou barvu přijímají ruští revolucionáři, od roku 1898 červená vlajka je oficiální vlajkou politické strany RSDRP. V roce 1917 se červená stává symbolem komunismu.

V zemích, kde alespoň nějakou dobu panoval komunismus, jako Sovětský svaz anebo Čína, byla červená barva symbolicky spojená s mocí ateistického státu. V podstatě nahrazovala původní symboliku a lámala zažitá stereotypy vnímání barev. Dynamika a agresivita červené se propojily s ideou revoluce a zrodu nové společnosti.⁴⁹

“V dnešní době se nám již nemusí červená barva nutně spojovat s barvou krve, ohně, s náboženskou symbolikou anebo s barvou třešní. Červená barva se stejně dobře objevuje ve světě reklamy a komerci, kde se kadmiová červeň stala populární barvou a symbolem společnosti Coca-Cola anebo Marlboro což je v přeneseném slova smyslu míněno jako symbol svobody a blahobytu.

Je třeba upozornit na to, že červená barva je jen pro 12 % obyvatelstva nejoblíbenější barvou hned po zelené a modré. V oblasti propagandy a reklamy ji náleží kvůli jejímu dynamickému až agresivnímu charakteru zvláštní pozornost”.⁵⁰

4.2 Význam červené barvy v politice

Červenou političtí technologové považují za jednu z nejpovedenějších barev v politice. Přece červená je velmi vlivná barva, která hned přitahuje pozornost. Bylo to velmi dobré řešení pro socialisty, komunisty a další aktivisty, jejichž cílem bylo zaujmout a získat přízeň obrovských skupin dělníků.

Narazila jsem také na zajímavý názor na ideologii SSSR: že to byla skvělá marketingová kampaň, i když toto slovo tehdy ještě nepoužívali. Protože když vám skvělý básník navrhl slogan, hvězda na minimalistickém erbu je jako logo brandu, a to barevné řešení!... Je to sice jenom vtip, ale něco na tom určitě bude.

Využití červené v logotypech politických stran a oblečení vůdců. Je to rovněž velké téma, a na úvod bych ráda řekla, že celkem se političtí technologové shodují na tom, že používání červené barvy v oblečení a doplňcích má značný vliv na to, jak voliči vnímají politika.

Rovněž experti v politických technologiích zdůrazňují, že pokud je vůdcem strany nebo kandidátem na prezidenta žena, platí pro ni, že čím méně “ženská” bude, tím lepších výsledků dosáhne. Červená v tomto kontextu dává ženám sílu a energii, pomáhá vyniknout a udržet pozornost. Úspěšně pracovaly s červenou barvou ženy-političky jak v Evropě (Německo,

⁴⁹ Franče, 2009.

⁵⁰ Tamtéž.

Ukrajina), tak I za oceánem (USA). Lépe při tom fungují saka a kalhotové kostýmy (viz Angela Merkelová, Hillary Clintonová, Madeline Albrightová, Julie Timošenková).

Obrázek 30: Angela Merkelová, Hillary Clintonová, Madeline Albrightová, Julie Timošenková

Zdroj: vlastní zpracování na základě wikipedia.org, blesk.cz, i.pinimg.com, economistua.com.

Pokud muž v politice zvolí červené sako, efekt bude zcela jiný. Červené sako v tom případě jakoby ztrácí vážnost a stává se nástrojem epatáže, přitahuje pozornost jako šaškovský kostým. Příklad – jeden z ruských politiků (liberálně-demokratická strana), Vladimír Žirinovský, je znám svými skandálními prohlášeními nebo kontroverzním chováním. Červené sako s oblibou používá. Nicméně je to jenom role, kterou hraje již hodně dlouho (cca od roku 1996), a těžší právě z image skandalisty.

Obrázek 31: Vladimír Žirinovský

Zdroj: vlastní zpracování na základě vz.ru, ntv.ru.

Platí i opak – pokud se politik snaží vybudovat a upevnit image seriózního lídra, může se i vyhýbat používání červené barvy jak v oblečení, tak v doplňcích. Například, Vladimír Zelenský ani jednou během své kariéry politika nebyl spatřen s červenými doplňky. Místo něj červené akcenty nesou jeho manželka (kalhotový kostým) nebo jeho asistent (kravata). Viz obrázek 32.

Obrázek 32: Olena Zelenská

Zdroj: oligarh.media, 2019.

Červené doplňky u mužů, především kravata nebo desky v rukou, obzvláště když ladí s logem strany, působí velice dobře, harmonicky a ilustrují propojení s ideologií strany. Kravata nebo odznak na klopě působí decentně, a plní funkci lapače pozornosti publika.

Pokud červený prvek je rozpoložen na horní půlce těla (kravata, šála), dokáže na sebe stáhnout pozornost od obličeje. Toho využívají politici, kteří mají buď nevýraznou nebo přehnanou mimiku (anebo se špatně ovládají). Příkladem toho může být Donald Trump, anebo z českého prostředí – kníže Schwarzenberg a jeho červený motýlek.

Obrázek 33: Donald Trump

Zdroj: 24news.in.ua.

PRAKTICKÁ ČÁST

Existuje celá řada studií, které se zabývají vlivem červené barvy na volbu zboží (spotřebitelské chování), stravovací návyky (chuť k jídlu), náladu, povahu, pověst, ale zatím jsem nenašla žádný kvalitní výzkum o vlivu červené barvy na osud státu. Přivedlo mě to na myšlenku, že když si majitele značky nebo podnikatele a specialisti marketingu volí nebo vymýšlí logo, mají možnost se opřít o výzkumy, znalosti a zkušenosti – ale když se volí vlajka státu, musíme spoléhat jen na kulturní kontext a intuici. Přestože politický a státní marketing řeší velice podobné úkoly jako klasický marketing. Chtěla bych tuto mezeru alespoň částečně zaplnit a zjistit, zda existuje vztah mezi červenou barvou a počtem obětí v průběhu revolučních událostí.

Jak jsme zjistili v teoretické části, červená je jedna z nejpoblárnějších barev pro státní vlajky a symboliku, avšak neplatí to pro celý svět – pouze pro některé regiony. Červená barva není na každé vlajce na světě, nemá jí každý stát – ale převraty a revoluce se historicky stávaly v každém. V praktické části bych se ráda věnovala otázkám použití červené barvy v revolučních hnutích a procesech a výzkumu revolucí za posledních 100 let (1920–2020).

Pro výzkum jsem si vybrala nejzajímavější a reprezentativní revoluce zmíněného období. Pro každou revoluci, převrat nebo povstání dohledáme vlajku daného státu, aktuální pro popisované období. Dále se zaměříme na počty obětí (pokud jsou nebo jestli jsou známé). Pomocí speciálního programu (autorem je Mgr. Oleksandr Yamkovyi) vyhodnotíme rovněž poměr červené na příslušné vlajce. Výsledky jsou vizualizované na grafech, ke kterým se dostaneme v závěrečné části.

Mým cílem bylo stanovit míru důležitosti červené barvy v historických a revolučních procesech. Svoji hypotézu jsem naformulovala tak: s nárůstem množství červené barvy na vlajce narůstá i počet obětí v případě revolučních událostí v dané zemi.

5 SOUVISLOST MEZI MNOŽSTVÍM ČERVENÉ BARVY NA STÁTNÍ VLAJCE A POČTEM OBĚTÍ REVOLUČNÍCH UDÁLOSTÍ

5.1 Revoluce jako jev

Než se pustíme do analýzy revolucí za poslední století, uvedeme definici pojmu revoluce. Dalším krokem bude stanovit podmínky a předpoklady realizace takové události. Následně přejdeme k vyjmenování všech revolucí, které spadají do uvedeného časového intervalu a stručnému popisu každé. Na závěr se podíváme na statistické závěry a zjistíme, jak daleko jsem byla od pravdy.

„Revoluce (z lat. revolvere – převracet) je, dle klasické definice „rychlá změna státní moci“ provázená zhroucením státu“. ⁵¹ Podle Ottova slovníku je revoluce „násilný převrat, který se děje [...] silami vnitřního rozkladu“. A. Heywood ji popisuje jako „lidové povstání, jehož součástí je mimoprávní akce mas, kterou se usiluje o změnu politického systému, nikoli jen vládnoucí elity“. ⁵²

Všechny prameny se shodují v tom, že se jedná o závažnou změnu v jakékoli oblasti lidského působení. Latinské slovo *revolutio* znamená převrat, otočku, proměnu, obrácení se – takže proces revoluce je hloubková, radikální kvalitativní změna, skok ve vývoji společnosti, přírody nebo poznání, spjaté s otevřeným odtržením od předchozího stavu a způsobů života.

Revoluce jako kvalitativní skok ve vývoji, jako rychlejší a podstatnější změny, se liší od evoluce (kde proces je podstatněji pomalejší) a od reform (kde se provádí změna jen určité části systému bez změn v existujících základech).

Revoluce se mohou odehrávat v přírodě (geologická revoluce), ve společnosti (včetně ekonomického aspektu – jako neolitická revoluce, průmyslová revoluce, kulturní revoluce, „zelená revoluce“, demografická revoluce, a politického – revoluce jako metoda uzurpace moci), dále i ve vědě – jako „vědecká revoluce“, termín zavedený T. S. Kuhnem – ve fyzice, biologii, lékařské vědě, filozofii, kosmologii a technice. Pro tyto jevy se často používá název „vědecko-technická revoluce“. Teoreticky se revoluce může odehrát v jakékoli sféře.

⁵¹ Žaloudek, 2004, s. 576.

⁵² Heywood, 2004, s. 460.

Nelze si nezpomenout „klasika“ revolučních procesů V. I. Lenina. Tento praktik zformuloval tři hlavní objektivní a subjektivní příznaky, které charakterizují krizovou situaci, která nastává ve společnosti před revolucí:

- „Ti nahoře nemohou řídit postaru“ – tj. nemožnost pro vládnoucí třídu zachovat svou moc v neměnné podobě.

- „Ti dole nechtějí žít postaru“ – prudké zostření nouze potlačovaných tříd a jejich vůle změnit svůj život k lepšímu.

- Značný nárůst masové aktivity, způsobený jak celkovým krizovým stavem, tak i činnostmi „těch nahoře“, povzbuzení k samostatným historickým krokům.

Pokud tyto tři podmínky jsou splněné, je velmi vysoká pravděpodobnost, že v dané společnosti nebo na daném území dojde v nejbližší době k revoluci.

Z hlediska typů takových převratových procesů lze definovat tři:

Revoluce shora

Teoretici Marx a Engels zkoumali procesy buržoazně-demokratických proměn na území střední a východní Evropy po porážce buržoazních revolucí 1848–1849. Všimli si, že objektivní cíle a úkoly těchto revolucí, které nebyly splněné kvůli slabosti revolučních tříd, byly v následujících dekádách vyřešeny těmi vládci a panovníky, které revoluční hnutí potlačili. Nazvali tento sociálně-politický fenomén „revoluce shora“. Jako příklad lze uvést Revoluci Meidži v Japonsku (1867–1868), Epocha reforem 1860ch let v Rusku za vlády Alexandra II. Revoluce „shora“ jsou zpravidla nedokončené, a konají se ve finále v právním poli, tj. jsou to reformy.

Sametové revoluce

Sametové revoluce v zemích střední a východní Evropy a Mongolsku, kde v letech 1989–1991 docházelo k likvidaci politického režimu sovětského typu jsou jistým metodologickým problémem. Na jednu stranu, jelikož v jejích důsledku nastala změna sociálně-politického řádu, plně odpovídají definici revoluce. Na druhou stranu, často se odehrávaly za účasti vládnoucích elit těchto zemí (nomenklatury), které ve výsledku posílily své pozice (a svoji moc rozšířili o majetek). Což zas nesplňuje jiné podmínky, dle nichž se vládnoucí třídy a vrstvy se revolucí neúčastní a nezapojují, naopak mají v důsledku převratu přijít o moc a majetek. Krom toho, je tam ještě jeden faktor – zpravidla revoluce nezpůsobují návrat režimu nebo řadu, který existoval před předchozí revolucí (v případě Sametové revoluce jde o návrat kapitalismu). V historii se takové procesy nazývají reakce nebo

restaurace (například, monarchie, Bourbonů). Není divů, že sociál-demokrati podpořili Sametové revoluce a krajní levé kruhy (s výjimkou části anarchistů) je považují za kontrarevoluce. V akademických kruzích se ujal pojem antikomunistická revoluce, a hlavním příznakem sametových revolucí je jejich mírnější forma.

Barevné revoluce

Dalším vývojovým krokem revolucí Sametových se staly tak zvané Barevné revoluce. Začalo se takhle říkat na konci XX – začátku XXI století jakýmkoli změnám politického režimu nebo dokonce vlády v důsledku národních protestních akcí. Tak například sesazení prezidenta Gruzie Eduarda Ševarnadzého v důsledku událostí v r. 2003 byla pojmenována Růžová revoluce (revoluce Růži); příchod Viktora Juščenko k moci po protestních akcích proti oficiálním výsledkům voleb prezidenta Ukrajiny – Oranžová revoluce; sesazení Askara Akajeva po velkých pouličních protestech po parlamentním volbám v roce 2005 v Kyrgyzstánu (opozice považovala výsledky voleb za zfalšované) – Tulipánová revoluce.

5.2 Principy volby revolucí pro účely této práce

Do našeho hledáčku se dostaly revoluční procesy, které:

- začaly v roce 1920 a později;
- proběhly a skončily ke dnešnímu dni;
- disponujeme spolehlivými zdroji (statistiky) o počtech a charakteru obětí.

5.3 Princip fungování programu

Program, který vyhodnocuje procentuální podíl červené barvy na konkrétním obrázku vytvořil Mgr. Oleksandr Yamkovyi. Viz obrázek 34.

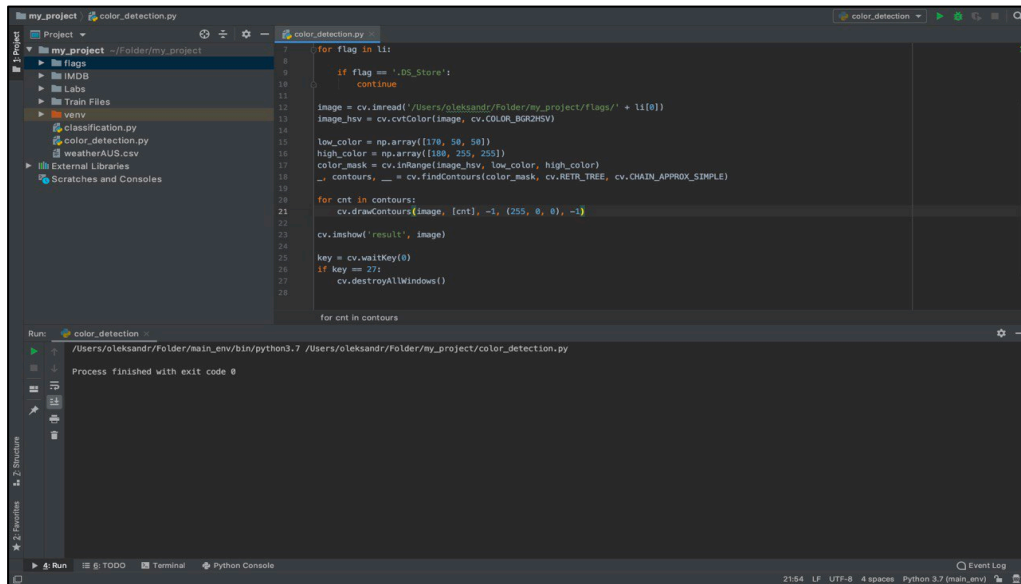
Algoritmus analýzy je následující:

- program nachází na obrázku veškeré pixely červené barvy a označuje je modře RGB = (0, 0, 255). Tenhle krok slouží k tomu, abychom vizualizovali výsledek hledání červené barvy na obrázku, viz obrázek 35;
- program počítá rozlohu červené části obrázku;
- program počítá celkovou plochu obrázku.

Rozlohu červené barvy vydělíme rozlohou celkového obrázku, krát 100 = dostaneme procento červené barvy na obrázku.

$S_{\text{červené oblasti}} : S_{\text{obrázku}} \times 100 = \% \text{ červené barvy}$

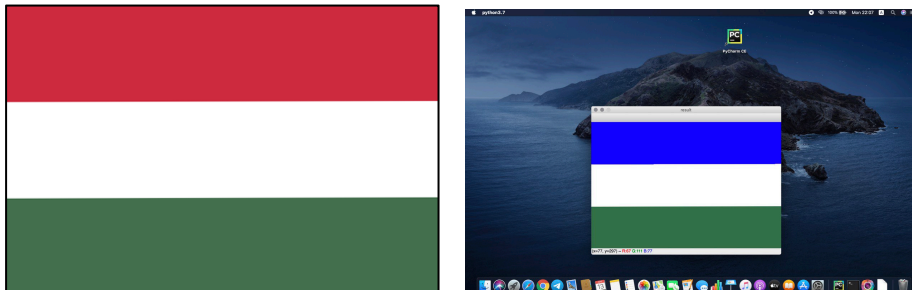
Obrázek 34: Program


```
1 for flag in Li:
2     if flag == ".DS_Store":
3         continue
4
5 image = cv.imread('/Users/oleksandr/Folder/my_project/Flags/' + flag)
6 image_hsv = cv.cvtColor(image, cv.COLOR_BGR2HSV)
7 low_color = np.array([170, 50, 50])
8 high_color = np.array([180, 255, 255])
9 color_mask = cv.inRange(image_hsv, low_color, high_color)
10 contours, _ = cv.findContours(color_mask, cv.RETR_TREE, cv.CHAIN_APPROX_SIMPLE)
11
12 for cnt in contours:
13     cv.drawContours(image, [cnt], -1, (255, 0, 0), -1)
14
15 cv.imshow('result', image)
16
17 key = cv.waitKey(0)
18 if key == 27:
19     cv.destroyAllWindows()
20
21 for cnt in contours
```

Zdroj: vlastní zpracování.

Obrázek 35: Výsledek hledání červené barvy na obrázku (Vlajka Maďarské lidové republiky)

Zdroj: vlastní zpracování.

5.4 Analýza revolucí za posledních 100 let

V této části práce budou stručně popsány základní údaje o revolucích, jejich charakter a počet obětí, uvedeny státní vlajky a ohodnoceno procento červené barvy v poměru k dalším přítomným na vlajce.

1. Srpnová revoluce 1963 v republice Kongo

Jednalo se o masové lidové protesty proti režimu prezidenta Fulbert Youlou ve dnech 13 až 15 srpna roku 1963, jsou rovněž známé jako Tři slavné dny (Trois Glorieuses) – probíhaly pod červenou vlajkou.

Počet obětí: 0. Poměr červené barvy ve vlajce (%): 12.19696357910038.

Obrázek 36: Vlajka Konga 1963 – 1966

2. Srpnová revoluce roku 1945 ve Vietnamu

Šlo o likvidaci japonské nadvlády a projaponského režimu, a zároveň tato revoluce byla důsledkem mnohaletého odboje proti francouzské koloniální vládě. Díky revoluci se Vietnamskému národu podařilo zbavit se francouzské nadvlády a po válce dosáhnout sjednocení své země.

Počet obětí: 6000. ⁵³ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 90.93355377309344.

Obrázek 37: Severovietnamská vlajka 1945–1955

3. Adenská krize 1963—1967 – dnešní Jemen

Událost, které anglická vláda říkala Aden Emergency, rovněž známá jako Radfan Uprising. Byl to protest proti britským ozbrojeným silám v Jihoarabské federaci. Vedla k získání nezávislosti Lidovou republikou jižního Jemenu.

Počet obětí: 454 civilistů (většinou oběti terorizmu), na 500 britských důstojníků, policajtů a úředníků. ⁵⁴ ⁵⁵ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 31.050756786646605. Viz obrázek 38.

⁵³ Polonskii, 2015.

⁵⁴ Treshchev, 2017.

⁵⁵ Kitchen, 2008.

Obrázek 38: Národní vlajka Jižního Jemenu, přijata v roce 1967

4. Dubnová revoluce Afganistán 1978

Válečný převrat v Afghánistánu 27 dubna 1978, neboli také Saurská revoluce. Vedla k nastolení v zemi socialistického, pro-sovětského režimu a rozpoutání občanské války. Byl zavražděn prezident a jeho rodina (18 lidí), za oběť padlo 3000 lidí v důsledku první „čistky“, další represe přinesly ještě 10 000 životů, 14 až 20 tisíc bylo uvězněno z politických důvodů. ⁵⁶

Počet obětí: zahynulo cca 10 000 ⁵⁷ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 97.92914315328804.

Obrázek 39: Vlajka Demokratické republiky Afganistán

5. Dubnová revoluce v Koreje 1960

(Také známá jako Revoluce 19 dubna/ Hnutí 19 dubna) v republice Korea v roce 1960, série nepokojů, která vyústila v pád První republiky a nastolení Druhé republiky. Demonstranti přišli za prezidentem, ale policie po nich začala střílet. Zahynulo 186 lidí a dalších 6000 bylo zraněno. Většina z nich byli studenti. 26.04.1960 prezident I Sung-man poprvé v dějinách RK odstoupil (po 12 letech u moci).

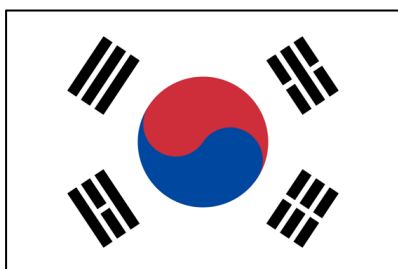
Počet obětí: 186 mrtvých, cca 6000 zraněných. ⁵⁸ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 6.5870833333333334. Viz obrázek 40.

⁵⁶ Bartošek, 1999.

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ Gbon, 2015, s. 275-279.

Obrázek 40: Vlajka Republiky Korea

6. Válečná revoluce 16. května 1961, Korea

Vojenský převrat v Republice Korea, vedený generálem Pak Čong-huiem. Generál poté vyhrál volby (nemáme žádné důkazy falšování, spíše šlo o opravdu tvrdý politický boj). Pak nastolil diktaturu, která trvala 18 let, během níž ekonomika prudce posílila. Od června 1961 až do května běžely revoluční soudy, které odsoudily dohromady 679 lidí, z nich 15– k trestu smrti.

Počet obětí: 679 odsouzeno, z nich 15 popraveno.⁵⁹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 6.5870833333333334. Vlajka: viz obrázek 40.

7. Argentinská revoluce 1966

Oficiální název převratu, kdy byl prezident Arturo Umberto Illia sesazen armádou a znovu nastolena vojenská diktatura. Erb a prezidentova vlajka jsou s motivy: frygické čapky, což je symbol boje za svobodu a revoluční hnutí, a stejný význam má i slunce nad štítem – Sol De Mayo. Následovalo období střídajících se v čele vlády generálů, represe a omezení svobody vysokých škol. „Útěk mozků“ zapříčinilo vyhnání 301 vysokoškolských profesorů.

Počet obětí: Vysokoškolští studenti a profesori (301 museli opustit zemi).⁶⁰ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 0.06036947751848815. Viz obrázek 41.

⁵⁹ Kleiner, 2001, s. 135.

⁶⁰ Slemenson, 1970.

Obrázek 41: Vlajka Argentiny 1861

8. Bolivariánská revoluce (1998), Venezuela

Masové hnutí, které vzniklo v roce 1998 poté, co byl prezidentem zvolen Hugo Chávez. Také se nazývá Hnutí Páté Republiky. Fakticky to byla série reforem (směr křesťanský socializmus), ale ve výsledku přivedly ke zhoršení situace v zemi. Následovaly protesty, represe, v období 2014–2020 protesty měly 286 obětí, více než 18 000 zatčených a uvězněných.

Počet obětí: 0. Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.35656122768556.

Obrázek 42: Vlajka Venezuely 1954-2006

9. Bolivijská národní revoluce (1952 – 1964)

Období v dějinách země (09.04.1952 až do převratu 04.11.1964), kdy byl stát řízen Národním revolučním hnutím. Tato sociální revoluce dala start znárodnění cínového průmyslu vládou Estenssoro a řadě dalších reforem ve všech důležitých odvětvích. Během 12 let se u moci vystřídali 3 prezidenti.

Počet obětí: 600. ⁶¹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 34.62458664147148. Viz obrázek 43.

⁶¹ Hudson, Hanratty, 1991.

Obrázek 43: Státní vlajka Bolívie od 31.10.1851

10. Libyjská revoluce (1969)

Revoluce Al-Fateh, vojenský puč vedený skupinou plukovníků pod vedením Muammara Kaddáfího proti královi Idrisu. Odehrál se 1. září 1969. Po převratu Libye začala usilovat o pozici regionální mocnosti. Údajně byla jen 1 oběť na straně krále (Tzv. CYDEF), a 15 zraněných.

Počet obětí: 1 zahynul, 15 zraněných.⁶² Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.71212121212121.

Obrázek 44: Libyjská vlajka 1969–1971

11. Povstání v Bahrajnu (1994–1999)

Povstání Cti, neboli Uprising of Dignity, je v podstatě série povstání, odehrávala se mezi 1994 a 1999 rokem. Demokratické reformy vyžadovali spolu i levicově orientovaní, i liberálové a islamisti. Nepokoje ustály, až se Hamad ibn Isa Al Khalifa stal Emirem Bahrainu v roce 1999.

Počet obětí: do 300.⁶³ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 67.59023199023198. Viz obrázek 45.

⁶² Web.archive.org.

⁶³ Amnesty.org.

Obrázek 45: Vlajka Bahrajnu od 19.08.1972

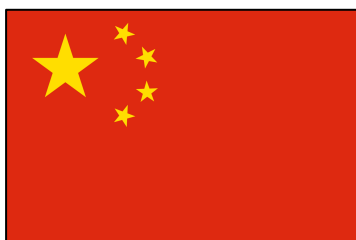
12. Čínská anexe Tibetu (1950 – 1951)

Svůj vpád do Tibetu v roce 1950 Čína vykládá jako „osvobození Tibetu od imperialistů a feudálního systému“. 25. října 1950 ČLR oficiálně oznámila, že armáda se vydala na Tibet, aby „osvobodily tři miliony Tibetanů od imperialistického útlaku“. Toto oznámení ovšem bylo učiněno poněkud pozdě, protože čínské vojsko do Tibetu bez upozornění vtrhlo již 7. října.

Počet obětí: podle informací ČLOA (Čínské Lidové Armády), v období od 7.10. do 25.10.1950 zničili více než 5700 tibetských vojáků a uvěznila v různých oblastech

Východního Tibetu na 2000 lidí. ⁶⁴ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 97.54265524311658.

Obrázek 46: Vlajka Číny, platná i pro Tibet od r.1950, jelikož tibetská byla zakázána

13. Guatemalská revoluce (1944–1954)

Převrat začal v říjnu 1944, kdy prezident Ponce byl sesazen skupinou pod vedením majora Arany a kapitána Arbense. Pokračovalo to pučem a dalšími převraty, střídáním prezidentů. Ale v červnu 1954 Arbens byl také sesazen během Operace PBSUCCESS, a země se znovu přeorientovala na spolupráci s USA (šlo o US společnost United Fruit Company a přerozdělení pozemků).

⁶⁴ Kitaev, 2009.

Počet obětí: cca 150 mrtvých a 200 zraněných.⁶⁵ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 0.18510742187499998.

Obrázek 47: Státní a válečná vlajka Guatemaly od roku 1885

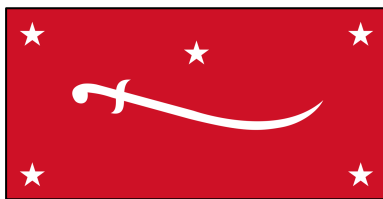

14. Zářiová revoluce 1962 v Jemenu

Revoluce 26 září a občanská válka (do roku 1970) v Severním Jemenu, uskutečněná skupinou důstojníků pod vedením plukovníka Abdullah al-Sallala. Před zmíněnou událostí byl v emigraci v Egyptě; po převratu se rozpoutala občanská válka mezi republikány a zastánci monarchie Hamidaddinů.

Počet obětí: 100000 až 200000 civilistů.^{66 67} Poměr červené barvy ve vlajce (%): 89.3655841292596.

Obrázek 48: Vlajka Jemenského království 1918 – 1962

15. Žlutá revoluce Filipíny (1986)

Také známá jako: The People Power Revolution, EDSA Revolution a EDSA People Power. Události z února 1986 na Filipínách, hlavně v Manile, kdy občanské protesty proti násilí a volebního podvodu ze strany prezidenta F. Marcose. Byl sesazen a po něm nastoupila prezidentka Corason Aquinová.

Počet obětí: 15 zahynulo, 20 zraněných.⁶⁸ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 38.4064528821562. Viz obrázek 49.

⁶⁵ Gleijeses, 1991, s. 59-69.

⁶⁶ Singer, Small 1972, s. 41-57.

⁶⁷ Uca.edu.

⁶⁸ Nosov, 1986.

Obrázek 49: Vlajka Filipínské republiky od r. 1898, a opakovaně od r. 1935

16. Zanzibarská revoluce (1964)

Byl sesazen sultán a jeho z větší části arabská vláda, a nahrazen místními africkými revolucionáři. Tento etnicky velmi pestrý ostrovní stát u východního pobřeží bývalé britské kolonie Tanganyika získal nezávislost od Británie již v r. 1963, ale moc byla v rukou arabských sultánů původem z Omanu. Po revoluci se stal součástí Tanzanie.

Počet obětí: hovoří se o 20 000 obětí z řad Arabů, včetně 80 zemřelých a cca 150 zraněných bezprostředně v průběhu revoluce.⁶⁹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 77.8632789616286.

Obrázek 50: Vlajka sultanátu Zanzibar v letech 1963 – 1964

17. Islámská revoluce v Íránu 1979

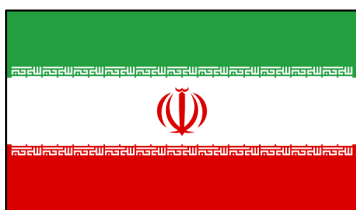
Řada událostí v r.1979 (v některých zdrojích se uvádí 1978 – 1981, s tím, že klíčová událost – návrat ájatolláh – se odehrála začátkem roku 1979), které vyústily v emigraci posledního šáha Muhammada Rezá Pahlaví, konec monarchie a nástup nové administrace pod vedením ájatolláh Rúholláh Chomejní, a úplnou přeměnou velmi světského státu na teokracii.

Počet obětí: uvádí se, že zahynulo 183 lidí, podle údajů protestujících počty šly do tisíců.⁷⁰ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.765. Viz obrázek 51.

⁶⁹ Plekhanov, 2004, s. 91.

⁷⁰ Polk, 2009, s. 148.

Obrázek 51: Vlajka Íránu

18. Španělská revoluce (1936)

Vypukla krátce po začátku občanské války, v prosinci 1936. Vedla k zavedení anarchistických obecně socialistických organizačních principů v různých částech země, která jinak zůstávala pod kontrolou republikánského tábora v průběhu 2-3 let. Probíhala hlavně v Katalánsku, Aragonii, Andalusii a v některých částech Levante. Hospodářství v těchto oblastech bylo po kontrolou samotných pracujících.

Počet obětí: Jednalo se o sociální revoluci, a nejsou dostupné zdroje, které uvádí obětí nebo jejich počty. Z prostudovaných materiálů bych mohla vyvodit názor, že se obešla bez ztrát na životech. ⁷¹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 35.173623402954334.

Obrázek 52: Vlajka Španělska 1931 – 1939

19. Červencová revoluce v Egyptě (1952)

Válečný převrat, který se odehrál v Egyptě 23. července 1952, který znamenal konec monarchie a nastolení republiky. Uskutečněn byl skupinou Svobodní důstojníci (The Free Officers), pod vedením Gamal Abdel Nassera.

Počet obětí: zahynulo 50 policistů a ještě 100 bylo zraněno. ⁷² Poměr červené barvy ve vlajce (%): 0. Viz obrázek 53.

⁷¹ Orwell, 1936.

⁷² Luttwak, 1979.

Obrázek 53: Vlajka Egyptského království 10.12.1923 – 18.06.1953

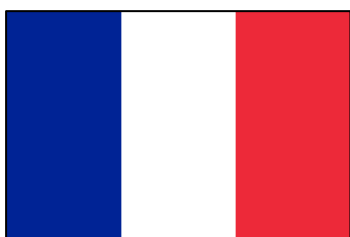

20. Květnové události 1968, neboli květen 1968 (Mai 68) Francie

Sociální krize ve Francii, která začala protestními akcemi studentů Sorbonny a vyústila v demonstrace, masové nepokoje, stavbu barikád a skoro 10milionovou všeobecnou stávkou. Vedla nakonec ke změně vlády, odchodu prezidenta Charlese de Gaulle a k výrazným změnám ve francouzské společnosti.

Počet obětí: 0. Eviduje se 739 zraněných v potyčkách s policií.⁷³ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.33333333333333.

Obrázek 54: Vlajka Francie

21. Říjnová revoluce v Súdánu (1964)

Události v Súdánu v říjnu 1964, uprostřed První súdánské občanské války (1955–1972). Výsledkem revoluce byl pád vojenského režimu a nástup první v dějinách Súdánu prozatímní demokratické vlády. Mezi vedoucí osobnosti protestu patřil muslimský studentský vůdce Hassan al-Turabi.

Počet obětí: hned první den, 21.10. – 9 zraněných policií a 1 člověk zemřel další den na následky (z řad studentů), a 28.10. policie a ochranka prezidentského paláce začali střílet na účastníky demonstrace a zabili cca 30 – 40 lidí.⁷⁴ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 29.75668129238133. Viz obrázek 55.

⁷³ Doyle, 2017.

⁷⁴ Seregičev, 2011.

Obrázek 55: Vlajka Súdánu z roku 1970

22. Pekingský převrat – státní převrat 23. října

V říjnu 1924 během Druhé války proti ČangCuo-lina, generál Feng Jü-siang zradil Cao Kuna a zajal ho. Výsledkem byl Pekingský převrat, kdy Feng Jü-siang okupoval Peking a tím donutil Cao Kuna, aby se vzdal moci, jeho bratr spáchal sebevraždu po umístění do domácího vězení. Následovalo krátké období liberalizace a pak přišla pro japonská vláda.

Počet obětí: 1 (sebevražda), další údaje nejsou dostupné.⁷⁵ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 96.22567555987.

Obrázek 56: Vlajka Číny 1924

Antikomunistické revoluce roku 1989

V západních zemích se jim říká Podzim národů – je to vlna změny vládního režimu ve střední a východní Evropě na podzim 1989. Během několika měsíců se odehrály převraty v několika zemích, bylo to spojené s Perestrojkou v SSSR, začalo to v Polsku, pak následovalo východní Německo, Československo a Bulharsko, pak i Maďarsko a další státy bývalého východního – socialistického – bloku.

23. Pražská „Sametová“ revoluce 1989

Druhý pokus o osvobození, tentokrát velmi úspěšný. Začalo to 17.11., kdy se vydali na manifestaci vysokoškoláci. Akce byla nahlášena jako pietní událost k padesátému výročí 17. listopadu. Oproti původnímu a řádně nahlášenému plánu se dav studentů po oficiálním ukončení demonstrace vrátili do centra města, konkrétně na Národní třídu. Odtud začaly

⁷⁵ Waldron, 1995, s. 184-196.

policejní kordony sevřený jako v pasti dav tlačit směrem k uličkám, ve kterých byli prchající lidé surově bití. V následujících dnech se rozpoutali další akce, jako reakce na tento zákrok. Za cca 2 týdny masových pouličních protestů opozice dosáhla cílů. Další den Federální shromáždění jednomyslně odsouhlasilo zrušení ústavního článku č. 4, 6, 16, týkajících se vedoucí úlohy KSČ ve společnosti a výchovy v duchu marxismu-leninismu.⁷⁶ Tyto body garantovaly rozhodující úlohu komunistické strany ve společnosti. Demise vlády a generálního tajemníka umožnila, že už za měsíc – 29.12.1989 parlament zvolil prezidentem Václava Havla.

Počet obětí: 0 mrtvých, 568 zraněných.⁷⁷ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 37.5.

Obrázek 57: Vlajka Československé republiky od 30.03.1920

24. Maďarská revoluce 1989

Na rozdíl od první revoluce, druhá proběhla „sametově“. Mezi červnem a zářím 1989 se konala řada tzv. Kulatých stolů, kde se dávala dohromady podoba prozatímní ústavy, kterou později podepsali. Nahradila komunistickou verzi 1949. A v den výročí počátku Maďarského povstání, 23.10., byla oficiálně uzákoněna nová ústava. Zároveň byl zvolen prozatímní prezident a vyhlášena Třetí Maďarská republika.

Počet obětí: 0.⁷⁸ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.32405098540562.

Obrázek 58: Vlajka Maďarské republiky od r. 1957

⁷⁶ Web.archive.org.

⁷⁷ Web.archive.org.

⁷⁸ Kontler, 2008, s. 420-425.

25. Východní Německo, ex-NDR 1989

Dlouze očekávaná událost, která se chystala, a nakonec se stala realitou. 19. srpna 1989 se považuje za první krok (když se otevřely hranice mezi Maďarskem a Rakouskem a cca 900 východních Němců toho využilo, a 9.11.1989 se stal nejsymboličtější momentem ze všech – samozřejmě to byl Pád Berlínské zdi. Desetitisíce východních Němců okamžitě po vysílání projevu v TV se vydali k přechodům.

Počet obětí: 0.⁷⁹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.33333333333333.

Obrázek 59: Německá vlajka od roku 1949

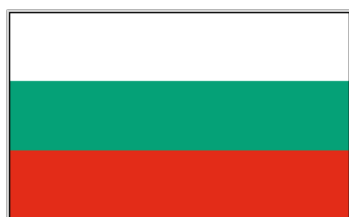

26. Bulharsko 1989

Byl to jeden z nejmírnějších přechodů vůbec, v Bulharsku se režim pomalu ale jistě rozkládal již delší dobu. V roce 1989 se demonstracemi podařilo dosáhnout demise vlády a sesazení prezidenta, sestavení nových politických stran a spolků, a nových voleb.

Počet obětí: 0. Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.50515463917525.

Obrázek 60: Bulharská vlajka od 1879

27. Maďarské povstání 1956

Bylo to třetí povstání proti sovětské (stalinské) diktatuře a okupaci (po východoněmeckým v r. 1953 a polským v r. 1956), předzvěst Prahy 1968. Trvalo od 23.10. do 10.11.1956. Bylo krutě potlačeno silami sovětské armády a maďarské tajné policie ÁVH. Povstání začalo pokusem odstoupit od Varšavské smlouvy a vyhlásit neutralitu Maďarska.

⁷⁹ Revolution89.de.

Počet obětí: 2500 – 3000 zabitých, cca 13000 zraněných na straně Maďarů (ozbrojenců).⁸⁰ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 35.62405098540562

Obrázek 61: Maďarská vlajka v letech 1949 – 1956

28. Revoluce 14. července v Iráku (1958)

Ozbrojený konflikt – převrat, který skončil vyvražděním královské rodiny a nastolením republikánské vlády. Nová revoluční vláda v čele s Kásimem tedy zrušila monarchii, prohlásila islám za státní náboženství, odešla z Bagdádského paktu a politicky se začala sbližovat se Sovětským svazem.

Počet obětí: 14 – členové královské rodiny a premiér.⁸¹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 16.123734446247777.

Obrázek 62: Vlajka Iráku v období 1924 – 1959

29. Revoluce v Brazílii (1930)

Vojenský převrat, který se odehrál v říjnu až u roku 1930. Revoluce skončila sesazením prezidenta Washingtona Luíse Pereira de Sousa a nastoupením Getúlio Dornellese Vargase jako dočasného prezidenta. Zpochybnil výsledky voleb, ve kterých měl vyhrát provládní kandidát, a pokračoval jako diktátor od roku 1930 do 1945. Podruhé byl prezidentem zvolen a tuto funkci zastával v letech 1951–1954, kdy spáchal sebevraždu – nepříznivá situace, rostoucí inflace a stávky vedly k tomu, že generálové se dožadovali prezidentovy rezignace. Zastřelil se, když zjistil, že nejvyšší vojenské autority nebudou chtít dělat ústupky.

⁸⁰United Nations, General Assembly, 1957, s. 68.

⁸¹ Miniashetdinov, 2008.

Počet obětí: 1 (sebevražda).⁸² Poměr červené barvy ve vlajce (%): 0.

Obrázek 63: Vlajka Federativní Republiky Brazílie od 19.11.1889

30. Balvanová revoluce (1990)

Srbochorvatsky Balvan revolucija /Балван револуција bylo ozbrojené povstání Srbů v Chorvatsku v průběhu první etapy občanské války v bývalé Jugoslávii. Název vznikl díky kládám a kamenům, ze kterých budovali barikády na silnicích, spojujících okolí města Knin se zbytkem země.

Počet obětí: 1.⁸³ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 34.427203896604944.

Obrázek 64: Vlajka Chorvatské republiky od 21.12.1990

31. Revoluce karafiátů, Portugalsko (1974)

Portugalsky Revoluçãodos Cravos, anebo 25 de Abril – vojenský levicový převrat, který se naštěstí obešel bez obětí, odehrál se 25. dubna 1974 v Lisabonu. Přebat uskutečnilo vojenské politické hnutí Movimento das Forças Armadas, MFA. Ve výsledku padl režim Estado Novo, pod vedením Marcelo Kaetanu a Salazara. Lidé pokládali na ulicích a vkládali do zbraní červené karafiáty.

Počet obětí: 0 (povedlo se to díky větší podpoře obyvatel, se kterou MFA ani nepočítalo).⁸⁴ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 57.19974704746278. Viz obrázek 65.

⁸² World-history.ru.

⁸³ Muchamatulin, 2014.

⁸⁴ Echo.msk.ru.

Obrázek 65: Vlajka Portugalské republiky od 30.06.1911

32. Událost roku 1975 v Portugalsku

Pokus o státní převrat, kterou podnikl bývalý prezident António de Spínola s podporou generálů de Melu a Damiana. Převrat byl potlačen, Spínola později odešel do exilu v Brazílii, po návratu již zůstal stranou politického dění.⁸⁵

Počet obětí: 0. Poměr červené barvy ve vlajce (%): 57.19974704746278. Vlajka – vizobrázek 65.

33. Sandinistická revoluce 1979

Také Nikaragujská revoluce, kdy organizace Sandinovská fronta národního osvobození (Frente Sandinista de Liberación Nacional, zkratka FSLN) zahájila protest proti pravicové diktatuře klanu Somozů. Díky podpoře SSSR a Kuby se jim povedlo nahradit starou diktaturu novou, v čele s rodinou Ortegů.

Počet obětí: 10 000 mrtvých.⁸⁶ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 0.03283856561145409.

Obrázek 66: Vlajka Nikaragua od r. 1908, a pak opakovaně od 18.08.1971

⁸⁵ Presidencia.pt.

⁸⁶ Lacina, Uriarte, 2009.

34. Siamská revoluce (1932)

Státní převrat v Thajsku je klíčovou událostí pro thajské dějiny XX století – nahrazení absolutní monarchie konstituční monarchií. Revoluce se obešla bez krveprolití. Odehrála se za vlády krále Rámy VI., 24. června roku 1932.⁸⁷

Počet obětí: 0 mrtvých. Poměr červené barvy ve vlajce (%): 32.891246684350136.

Obrázek 67: Vlajka Thajska od 28.09.1917

35. Konflikt v Chiapas (Mexiko, 1994)

Povstání Zapatistů (Zapatova armáda národního osvobození, EZLN – Ejército Zapatista de Liberación Nacional) je partizánské hnutí, fungující od začátku 90.lét XX století. Působí v horských oblastech mexického státu Chiapas. Je to mexická odbojová skupina prosazující základní lidská práva a zájmy menšin, zejména indiánů, na národní úrovni.⁸⁸

Počet obětí: 150 lidí zahynulo v nejaktivnější desetidenní fázi.⁸⁹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 34.09831915755366.

Obrázek 68: Vlajka Mexických Spojených Států od 16.09.1968

⁸⁷ Winichakul, 2000.

⁸⁸ Iconicphotos.ru.

⁸⁹ Zygarr, 2013.

36. Buldozerová revoluce (2000), Jugoslávie

Řada událostí, které se odehrály na podzim roku 2000 a skončily sesazením prezidenta Slobodana Miloševiče, ukončením jeho nacionalistického režimu a generační změnou v řadách srbských politiků.

Počet obětí: 2 mrtvé a 60 až 100 zraněných.⁹⁰ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.246753246753244.

Obrázek 69: Státní vlajka Jugoslávie

Arabské jaro

Pod tímto názvem se obvykle uvádí vlna protestů a povstání, které zažíval arabský svět od roku 2011. První události, které posloužili katalyzátorem této reakce, se odehrály ještě na konci roku 2010 (Tunisko). Dále následovaly Egypt, Jemen, Libye a Sýrie, Bahrajn, Alžír, Irák, Jordánsko, Maroko a Oman. Společným jmenovatelem pro většinu protestů byla nespokojenost obyvatel s politickou a ekonomickou situací, životní úrovní, rozkvětem korupce a totalitním stylem řízení. Většinou protestující usilovali také o demisi vlády a/nebo prezidenta.

37. Druhá Jasmínová revoluce – Tunisko 2010-2011

Nepokoje v Tunisku v letech 2010–2011 jsou také známy jako Druhá Jasmínová nebo Datlová revoluce. Byla to vlna celonárodních protestů proti politice prezidenta Zín Abidín bin Alího, který nařídil střílet na protestující a tvrdě potlačit nepokoje. Ve výsledku byl nucen opustit zemi a rezignovat (14.01.2011) po 23 letech u moci. Byla zformulována nová vláda. Tyto události přidaly na odvaze například Egyptanům (viz Egyptskou revoluci 2011).

Počet obětí: 338 zabito (cca 66 % z nich zastřeleno), a 2147 zraněno.⁹¹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 91.5385160513075. Viz obrázek 70.

⁹⁰ B92.net.

⁹¹ Foxnews.com.

Obrázek 70: Tuniská vlajka

38. Egyptská revoluce 2011

Tato série demonstrací a protestních akcí v Káhiře, Alexandrii a dalších městech měla kořeny hned v několika událostech, například nepokoje a protesty v Tunisku v prosinci 2010, dále události z loňského roku v samotném Egyptě. V únoru 2011 po několika pokusech si zachovat moc, Husní Mubáarak odstoupil – po 30 letech u moci. V důsledku revoluce nejdříve získala moc dočasná vojenská vláda, která zorganizovala volby (2012).⁹²

Počet obětí: cca 850,⁹³ více než 6400 zraněných⁹⁴. Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.41378378378378.

Obrázek 71: Egyptská vlajka od r. 1984.

39. Jemen 2011, A Revolution of Dignity and Poetry

Protestující usilovali o odchod prezidenta (po 32 letech u moci), v důsledku tvrdě potlačených protestních akcí se nakonec povedla demise prezidenta a nové volby v únoru 2012.

Počet obětí: 2000 zahynulo, cca 22000 zraněných.⁹⁵ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.41941176470588. Viz obrázek 72.

⁹² Bbc.com.

⁹³ Kommersant.ru.

⁹⁴ Bbc.com.

⁹⁵ Web.archive.org.

Obrázek 72: Jemenská vlajka

40. Občanská válka v Libyi (2011)

Jde o ozbrojený konflikt mezi Muammarem Kaddáfím (od roku 1969 v čele země) a ozbrojenými jednotkami Dočasné národní přechodné rady, podporovanými USA, Ligou Arabských Států, EU a jinými státy a organizacemi. Přerostl v občanskou válku, ve které za podpory mezinárodního společenstva zvítězili revolucionáři. Po mnoha krutých bitvách 20.10.2011 u města Sirt byl zabít Kaddáfí a jeho syn.

Počet obětí: 50 000 mrtvých. ⁹⁶ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 25.257852106520602.

Obrázek 73: Vlajka Libye

41. Povstání v Bahrajnu (Protesty v Bahrajnu) 2011

Také známá jako Povstání 14 února a Perlové povstání. I když většina zdrojů ho klasifikují jako povstání – Uprising, některé ho nazývají revolucí.

Protestující měli požadavky na změny, nacílené hlavně na lidská práva a svobody. Nepokoje a demonstrace začaly 14.2.2011 a uvádí se, že trvaly do 3.3.2014, i když další vlna následovala v r. 2016.

Počet obětí: cca 108 mrtvých, cca 3800 zraněných. ⁹⁷ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 67.59023199023198. Viz obrázek 74.

⁹⁶ Kommersant.ru.

⁹⁷ Bahrainrights.org.

Obrázek 74: Bahrajnská vlajka od 17.02.2002

42. Alžírsko 2010

Protesty a demonstrace byly reakcí na zdražení potravin, nezaměstnanost, nedostatek bydlení a tíživé životní podmínky. Trvaly od konce prosince roku 2010 a do začátku 2012. Sehrála svou roli i demise egyptského prezidenta Mubaraka a jeho odchod z Egyptu. Prezident Alžírsko nakonec přislíbil politické a ekonomické reformy, snížení daní a další vstřícné kroky.

Počet obětí: 5 mrtvých, a dalších 8 se pokusili o sebeupálení, 3 z nich zemřeli; 800 raněných.⁹⁸ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 6.458333333333334.

Obrázek 75: Vlajka Alžírsko od 03.07.1962

43. Irák, Nepokoje 2011

I tady se odehrávaly nepokoje, akce protestů, demonstrace a bohužel také sebeupálení kvůli vysoké nezaměstnanosti a korupci, zachvátili zemi, kterou teprve opustili američtí vojáci. Trvaly do konce roku 2011.

Počet obětí: 35 až 45 mrtvých.⁹⁹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.95061728395062. Viz obrázek 76.

⁹⁸ Web.archive.org.

⁹⁹ McCrummen, 2011.

Obrázek 76: Vlajka Iráku od 22.01.2008

44. Jordánsko 2011

Počet obětí: 3 mrtví ¹⁰⁰, raněných 35 ¹⁰¹ až 70 ¹⁰². Poměr červené barvy ve vlajce (%):
24.61328125.

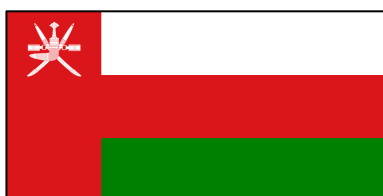
Obrázek 77: Vlajka Jordánska

45. Oman 2011

Počet obětí: 6 mrtvých, 20 raněných.¹⁰³ Poměr červené barvy ve vlajce (%):
49.397863799486515.

Obrázek 78: Vlajka Omanu

46. Revoluce Růží, Gruzie 2003.

Základním motivem této revoluce (listopad 2003 – leden 2004) byla rovněž falzifikace parlamentních voleb, nespokojenost s činností prezidenta Eduarda Ševardnadzeho.

¹⁰⁰ Theguardian.com.

¹⁰¹ Bbc.com.

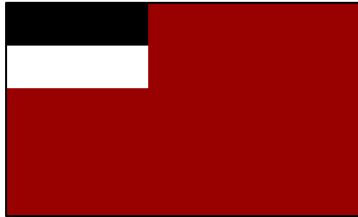
¹⁰² Theguardian.com.

¹⁰³ Aljazeera.com.

Revoluce Růží získala svoje jméno, když 22.11.2003 představitelé opozičních stran pod vedením M. Saakašviliho se zmocnili budovy parlamentů s růžemi v rukou. Donutili Ševardnadzeho přerušit proslov a opustit budovu se svými bodyguardy. Poté byly uspořádány nové volby, které vyhrál Saakašvili.

Počet obětí: 0¹⁰⁴, mluví se o desítkách zraněných na obou stranách, ale přesná čísla nejsou k dispozici. Poměr červené barvy ve vlajce (%): 84.427585445287.

Obrázek 79: Gruzínská vlajka 1990 – 14.01.2004

47. Oranžová revoluce Ukrajina 2004

Оранжевая революция, Помаранчева революція (rus., ukr.) široká vlna protestů, demonstrací, stávek, piketů, které se konaly v řadě ukrajinských měst (například, Lvov, Černigov) od 22.11.2004 (druhé kolo prezidentských voleb) a do 23.01.2005. Revoluce vypukla poté, co Centrální volební komise oznámila vítězství V. Janukoviče. Druhý silný kandidát, V. Juščenko a většina zahraničních pozorovatelů považovali tyto výsledky za zfalšované. Po dlouhých masových protestech a stávkách se bývalý prezident Kučma, kterému zrovna vypršel mandát, podlehl tlaku a zbavil Janukoviče pozici předsedy vlády, kterou zastával. Opakované druhé kolo voleb se odehrálo 26.12.2004, a zvítězil Juščenko.

Počet obětí: 0.¹⁰⁵ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 0. Viz obrázek 80.

¹⁰⁴ Echo.msk.ru.

¹⁰⁵ Muchamatulin, 2014.

Obrázek 80: Vlajka Ukrajiny

48. Revoluce Cedrů Libanon 2005

Masové protestní akce, jejichž hlavním cílem bylo stažení syrských vojsk z Libanonu. Dále, dožadovali se výměny výrazně pro-syrsky orientované vlády a vyšetření atentátu (vraždy) Rafika Hariri, bývalého premiéra, 14.02.2005. Dá se říct, že revoluce zvítězila: parlament a premiér rezignovali, i když prezident Émile Jamil Lahoud setrval u moci. Hizballáh zbraně nesložila, a syrská vojska z Libanonu odešla.

Počet obětí: 23 mrtvých a desítky zraněných (atentát 14.2.2005) ¹⁰⁶, další 4 lidi zahynuli v dalších atentátech – byli to novináři a politici anti-syrského zaměření. ¹⁰⁷ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 50.0.

Obrázek 81: Libanonská vlajka

49. Tulipánová revoluce v Kyrgyzstánu 2005

Masové protestní akce sice donutili prezidenta odstoupit, ale po jeho odchodu (spolu s rodinou opustil zemi) se představitelé jednotlivých opozičních skupin mezi sebou rozhádali, což spustilo další konflikty. Navíc všichni vedoucí představitelé měli blízké vztahy s kriminálními strukturami a nehledě na to, že byly vyhlášeny nové volby, více to připomínalo sicilskou mafii než politiku. Situace se nestabilizovala a život v zemi se nijak nepolepšil.

¹⁰⁶ Web.archive.org.

¹⁰⁷ Lagunina, 2007.

Počet obětí: 5 mrtvých a 200 se ocitli v nemocnici. ¹⁰⁸ Další 4 významné lídry opozičních skupin byli zastřeleny po volbách. ¹⁰⁹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 90.57644941265632.

Obrázek 82: Vlajka Kyrgyzské republiky

50. Protesty v Arménii 2008

Protestní akce v Arménii v únoru roku 2008, po prezidentských volbách (podle oficiálních zdrojů, vyhrál je Serž Sargsjan). Po sérii nepokojů, demonstrací a dalších protestních akcích, ve kterých několik lidí zahynulo a více než 200 bylo zraněno, opoziční vůdce Levon Ter-Petrosjan, požádal protestující, aby šli domů. Ústavní soud pak zamítl žalobu opozičních stran, že volby byly zmanipulovány. Ter-Petrosjan, se ocitl v domácím vězení.

Počet obětí: 10 lidí zahynulo, 130 zraněno, cca 30 příslušníků policie a bezpečnostních složek zraněno. Celkový počet hospitalizovaných je 230 lidí. ¹¹⁰ ¹¹¹ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.56643356643357

Obrázek 83: Arménská vlajka

¹⁰⁸ Theguardian.com.

¹⁰⁹ News.bbc.co.uk.

¹¹⁰ Mkrtchyan, 2013.

¹¹¹ Web.archive.org.

51. Druhá Tulipánová revoluce v Kyrgyzstánu 2010.

V dubnu 2010 se v Kyrgyzstánu odehrála druhá za posledních 5 let revoluce. Příčinou masových nepokojů se stal zákaz uskutečnit národní Kurultaj (shromáždění) a zatčení vůdců opozičních hnutí. Obviňovali prezidenta a jeho aparát ze zkorumpovanosti (jeho „klán“ obsadil veškeré důležité pozice) a těsných vztazích a spojenectví s kriminálními strukturami. Také přispělo nehorázné zdražení elektřiny, vodu a topení, což ještě snížilo i tak velmi mizernou životní úroveň.

Počet obětí: během několika dnů (07.04 – 15.04.) zemřelo více než 70 lidí a více než 1000 bylo zraněno. K 15.04. Ministerstvo zdravotnictví evidovalo 84 mrtvé a 1651 zraněných. ¹¹² Poměr červené barvy ve vlajce (%): 90.57644941265632. Vlajka – viz obrázek 82.

52. Euro Majdan 2013 – 2014, Ukrajina

Události konce listopadu 2013 – únoru 2014, které se uvádějí v dějinách Ukrajiny jako Euro Majdan, anebo Revoluce Důstojnosti (Dignity). Protesty začaly poté, co ukrajinská vláda oznámilo pozastavení politiky Evropské integrace, tj. připojení k EU. V důsledku protestních akcí, které vyžádaly hodně obětí, prezident utekl ze země.

Počet obětí: 104 zahynulo, 2500 zraněných a jinak poškozených. ¹¹³ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 0. Vlajka – viz obrázek 80.

53. Sametová revoluce v Arménii 2018

Začalo to protesty 13.04.2018, s heslem „Udělej krok, odmítmi Serže“. Příčinou protestních akcí se stalo kandidování na pozici předsedy vlády bývalého prezidenta Serže Sargsjana, který předtím již 10 let vládl v zemi. Po reformě Ústavy se rozhodl de facto zůstat na ještě jedno období, i když de iure to tak nebylo. Masové protesty vedly k rezignaci Sargsjana a zvolení premiérem Nikolý Pašinjana. Obešlo se bez obětí.

Počet obětí: lehká zranění mělo několik desítek lidí, tak například lídr Nikol Pašinjan se poranil o ostnatý drát, který policisté natáhli před demonstrujícími. ¹¹⁴ Poměr červené barvy ve vlajce (%): 33.56643356643357. Vlajka – viz obrázek 83.

¹¹² Stenin, 2015.

¹¹³ Bbc.com.

¹¹⁴ Gabrielyan, 2018.

Tabulka 1: Statistické údaje pro graf

Index	Název revoluce	Množství červené barvy (%)	Oběti
1	Srpnová revoluce 1963 v republice Kongo	12.19696357910038	0
2	Srpnová revoluce roku 1945 ve Vietnamu	90.93355377309344	6000
3	Adenská krize (1963—1967) dnešní Jemen	31.050756786646605	454
4	Dubnová revoluce Afganistán (1978)	97.92914315328804	10000
5	Dubnová revoluce v Koreje (1960)	6.587083333333334	186
6	Válečná revoluce 16. května 1961, Korea	6.587083333333334	15
7	Argentinská revoluce (1966)	0.06036947751848815	0
8	Bolivariánská revoluce (1998) Venezuela	33.35656122768556	0
9	Bolivijská národní revoluce (1952 – 1964)	34.62458664147148	600
10	Libijská revoluce (1969)	33.71212121212121	1
11	Povstání v Bahrajnu (1994 – 1999)	67.59023199023198	250
12	Čínská anexe Tibetu (1950 – 1951)	97.54265524311658	7700
13	Guatemalská revoluce (1944 – 1954)	0.18510742187499998	150
14	Zářiová revoluce 1962 v Jemenu	89.3655841292596	100000
15	Žlutá revoluce Filipíny (1986)	38.4064528821562	15
16	Zanzibarská revoluce (1964)	77.8632789616286	20000
17	Islámská revoluce v Íránu 1979	33.765	183
18	Španělská revoluce (1936)	35.173623402954334	0
19	Červencová revoluce v Egyptě (1952)	0	50
20	Květnové události 1968 neboli Květen 1968 (Mai 68)	33.33333333333333	0
21	Říjnová revoluce v Súdánu (1964)	29.75668129238133	35
22	Pekingský převrat – státní převrat (23. října 1924)	96.22567555987	1
23	Pražská „Sametová“ revoluce (1989)	37.5	0
24	Maďarská revoluce (1989)	33.32405098540562	0
25	Východní Německo, ex-NDR (1989)	33.33333333333333	0
26	Bulharsko (1989)	33.50515463917525	0
27	Maďarské povstání (1956)	35.62405098540562	2750
28	Revoluce 14. července v Iráku (1958)	16.123734446247777	14
29	Revoluce v Brazílii (1930)	0	1
30	Balvanová revoluce (1990)	34.427203896604944	1
31	Revoluce karafiátů, Portugalsko (1974)	57.19974704746278	0
32	Události 11 března 1975 v Portugalsku	57.19974704746278	0
33	Sandinistická revoluce 1979	0.03283856561145409	10000
34	Siamská revoluce (1932)	32.891246684350136	0
35	Konflikt v Chiapas (Mexiko, 1994)	34.09831915755366	150
36	Buldozerová revoluce (2000), Jugoslávie	33.246753246753244	2
37	Druhá Jasmínová revoluce – Tunisko (2010-2011)	91.5385160513075	338
38	Egyptská revoluce 2011	33.41378378378378	850
39	Jemen 2011, A Revolution of Dignity and Poetry	33.41941176470588	2000
40	Občanská válka v Libyi (2011)	25.257852106520602	50000
41	Povstání v Bahrajnu (Protesty v Bahrajnu) 2011	67.59023199023198	108
42	Alžírsko (2010)	6.458333333333334	8
43	Irák, Nepokoje (2011)	33.95061728395062	40
44	Jordánsko (2011)	24.61328125	3
45	Oman (2011)	49.397863799486515	6
46	Revoluce Růží, Gruzie (2003)	84.427585445287	0
47	Oranžová revoluce Ukrajina (2004)	0	0
48	Revoluce Cedrů Libanon (2005)	50.0	27
49	Tulipánová revoluce v Kyrgyzstánu (2005)	90.57644941265632	9
50	Protesty v Arménii (2008)	33.56643356643357	10
51	Druhá Tulipánová revoluce v Kyrgyzstánu (2010)	90.57644941265632	84
52	Euro Majdan 2013 – 2014, Ukrajina	0	104
53	Sametová revoluce v Arménii (2018)	33.56643356643357	0

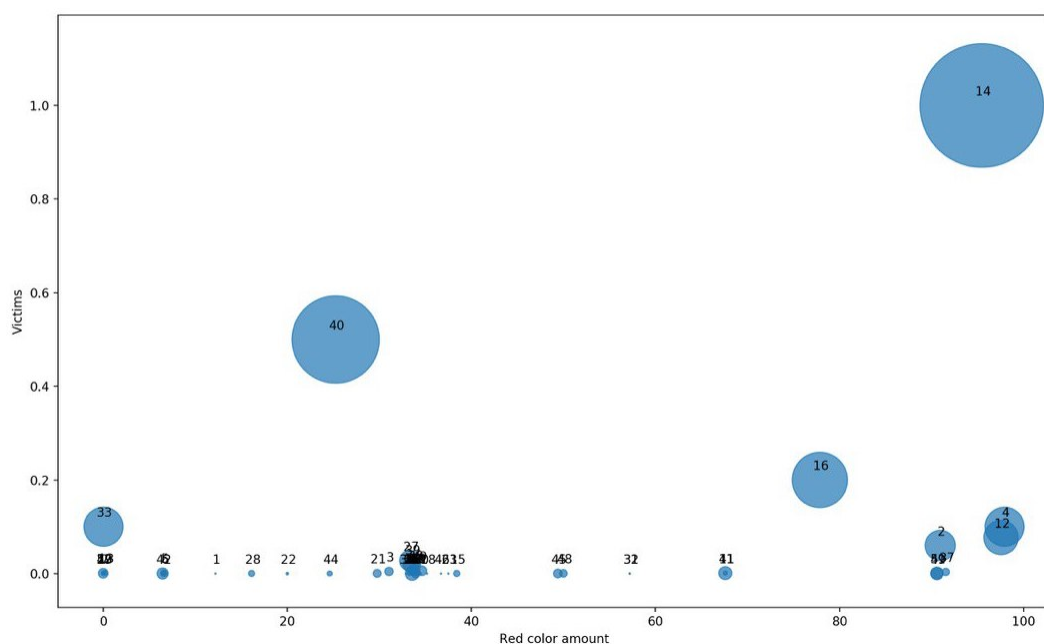
Zdroj: vlastní zpracování.

5.5 Graf

Pro vizualizaci dat na grafu jsem data ohledně počtu obětí uvedla v rozmezí (0;1) tak, že maximální počet obětí je vyjádřen 1, a minimální – 0. Na grafu jsou události očíslovány indexy podle tabulky. Každý bod na grafu je označením určité události a má vlastní poloměr, který odráží počet obětí. Čím více obětí má daná událost, tím větší poloměr má příslušný bod. Čím více vpravo se nachází, tím větší procento červené barvy je na vlajce.

Tento přístup je nejpohodlnější pro vizualizaci grafu, protože maximální množství obětí v rámci mého výzkumu je 100 000 lidí (Zářiová revoluce 1962 v Jemenu).

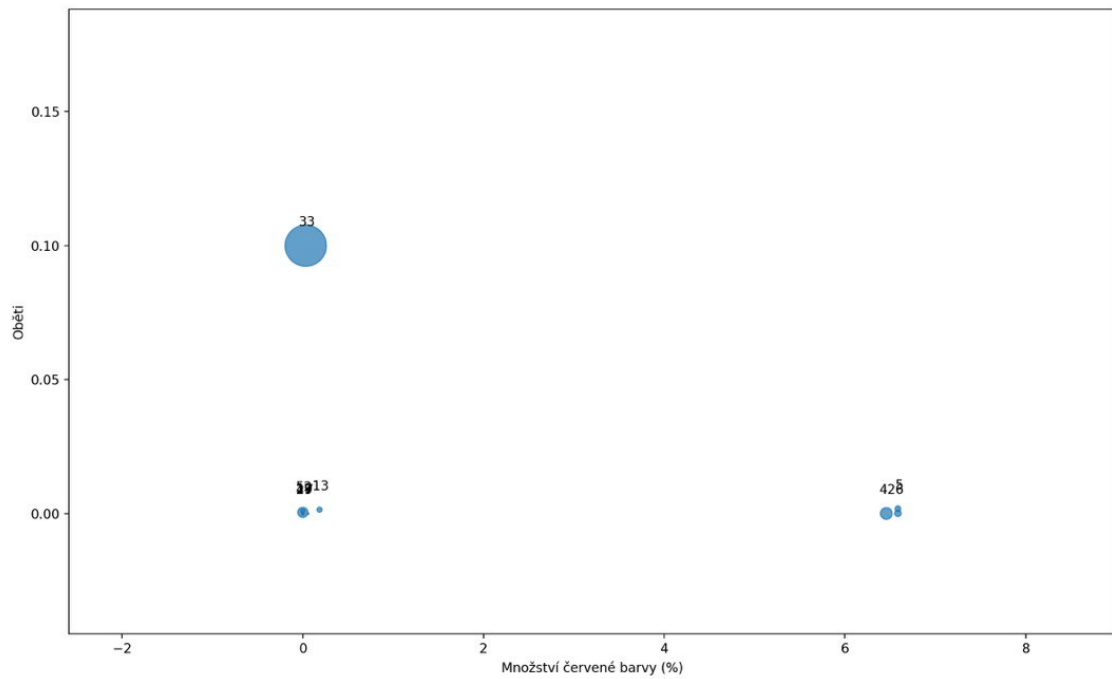
Graf 1: Celkový graf

Zdroj: vlastní zpracování.

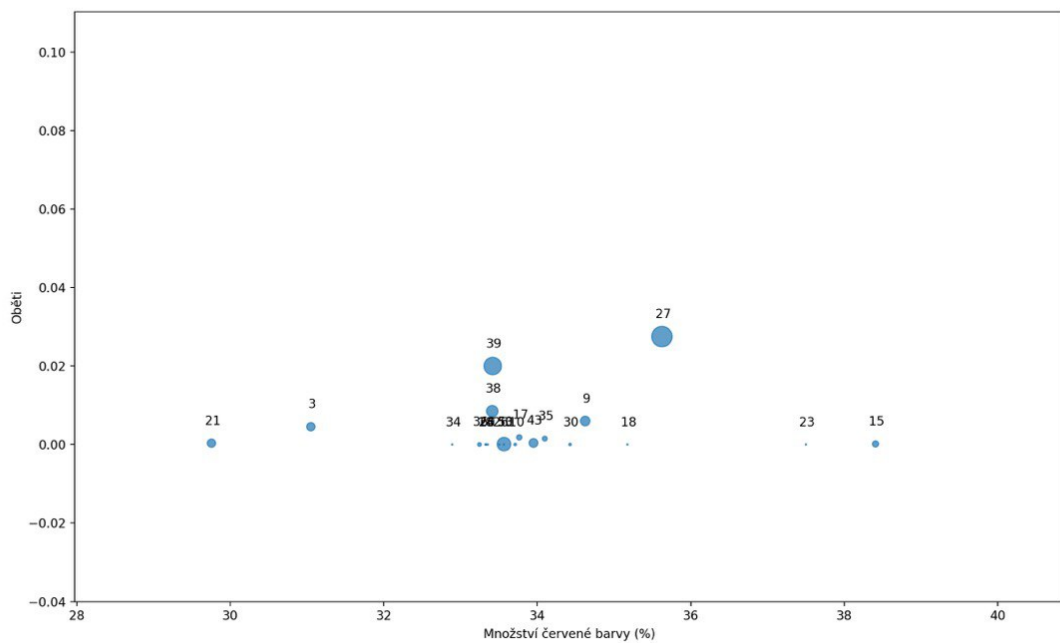
Protože některé události mají relativně podobný počet obětí, řada bodů se může vzájemně překrývat. Na následujících obrázcích jsou představeny 3 seskupení bodů s podobným počtem obětí ve větším měřítku. Viz grafy 2, 3, 4.

Graf 2: Oblast s největším seskupením bodů (od 0 do 8 %)

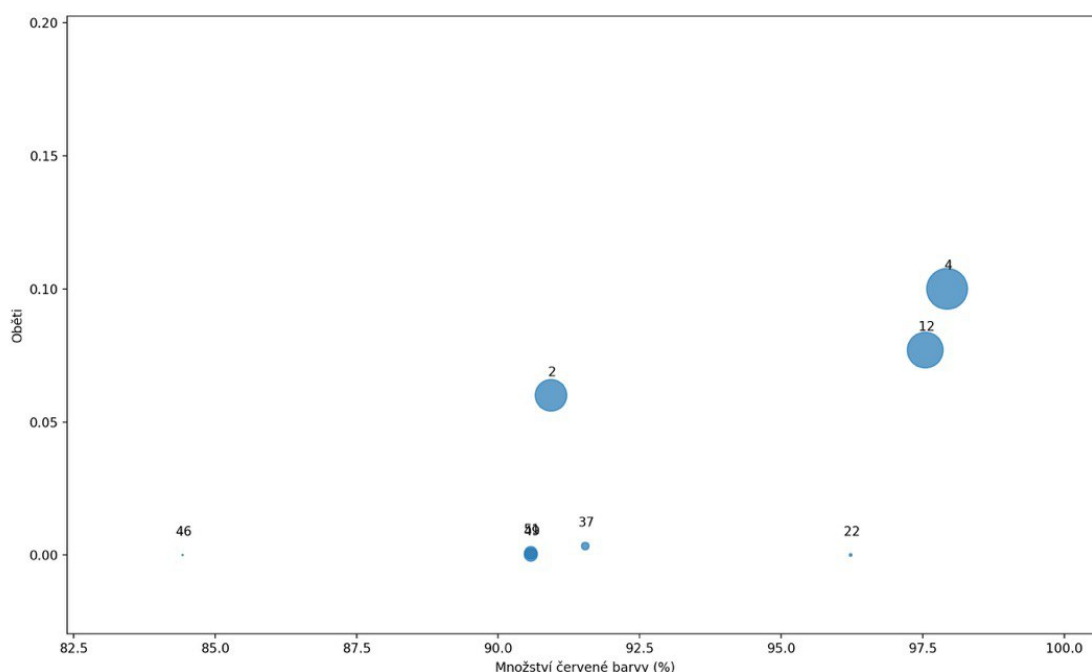
Zdroj: vlastní zpracování.

Graf 3: Oblast s největším seskupením bodů (od 28 do 40 %)

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf 4: Oblast s největším seskupením bodů (od 82,5 do 100 %)

Zdroj: vlastní zpracování.

Tento graf přehledně ilustruje závislost mezi „krvavostí“ a tím, kolik % červené barvy je na vlajce příslušného státu. Je vidět, že země, které mají na své vlajce více než 60 % červené mají krvavější revoluce, což naši hypotézu podporuje. Zároveň vidíme, že i při 0 % červené ve vlajce se stává, že se v zemi odehrávají revoluce s velkým počtem obětí, a největší množství revolucí se odehrává v zemích, které mají 20 až 40 % červené.

Abych svoji hypotézu potvrdila, rozhodla jsem se spočítat průměrné množství obětí v jednotlivých procentuálních intervalech:

Průměrné počty obětí podle intervalů:

- 0-20 % - 877,3 lidí (12 revolucí)
- 20-40 % - 2283,76 lidí (25 revolucí)
- 40-60 % - 6,6 lidí (4 revoluce)
- 60-80 % - 5089,5 lidí (3 revoluce)
- 80-100 % - 13792,4 lidí (9 revolucí)

Jak je vidět ze statistiky, rozmezí 0 až 40 % červené barvy má větší počet revolučních událostí jako takových, ale při tom nejsou to tak agresivní a krvavé události. Daří se držet počty obětí relativně nízko. Naopak, v rozmezí 60 až 100 % počet událostí je menší, ale co se počtu obětí týče, je tam vidět dramatický nárůst. Zajímavé je, že rozmezí 40 až 60 % červené se výrazně liší i počtem událostí, i množstvím obětí.

ZÁVĚR

Získané údaje hovoří o tom, že vztah mezi červenou barvou ve vlajce a mírou krvavosti revolucí existuje, a to ve většině intervalů našeho grafu. Jenom jeden z 5 uvedených intervalů ukazuje neshodu s našimi předpoklady, ostatní plně odpovídají hypotéze.

Analýza ukázala, že nejstabilnější a mírumilovnější jsou státy, které mají na své vlajce 40 až 60 % červené barvy. V ostatních intervalech je vidět přímý vztah mezi množstvím červené a počtem obětí.

V této práci jsem se snažila o modelování budoucích procesů na základě faktů a zkušeností z minulosti. V globálním měřítku, na celosvětové úrovni, v okamžiku volby státních symbolů existuje řada omezení (historicko-kulturní kontext dané země), a do určité míry náhodný nebo intuitivní faktor, který dokáže v budoucnu ovlivnit osud země.

Jak je vidět i z teoretické části této práce, i z mého výzkumu, barvy hrají důležitou roli v životě státu a potažmo i každého člověka. Považuji za důležité zaostřit pozornost na výzkumu rolí barev a plánuji pokračovat v rozpracování tohoto tématu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

10. Kingdom of Yemen/Yemen Arab Republic/North Yemen (1918-1990). University of Central Arkansas — UCA [online]. Copyright © 2020 [online]. [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: <<https://uca.edu/politicalscience/dadm-project/middle-eastnorth-africapersian-gulf-region/north-yemen-1944-present/>>.

AL JAZEERA AND AGENCIES. Protesters defy crackdown in Oman. World News and Video from Al Jazeera. Copyright © [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.aljazeera.com/news/middleeast/2011/02/20112288422610894.html>>.

al-Haj, Ahmed. Yemen says more than 2,000 killed in uprising. The Washington Post, 2012. [online]. [cit. 05.05.2020]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20120325152038/http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/yemen-says-more-than-2000-killed-in-uprising/2012/03/18/gIQAG0tcLS_story.html>.

Amnesty International. Bahrain: A Human Rights Crisis. 1995. Index number: MDE 11/016/1995. [online]. [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/documents/MDE11/016/1995/en/?fbclid=IwAR1fODTde38xVxuKRtB1xeebwEL5DzXTwUKau_va6RGkXRspKEuviDIeVMs>.

Archiv. Listopadové události v datech. Wayback Machine. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://web.archive.org/web/20080328061046/http://www.spolecnost89.cz/cz-listopad1989.html>>.

Armenianliberty [online]. [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <<http://www.armenialiberty.org/armeniareport/report/en/2008/03/8D6FD2D9-C798-4BF4-8307-1F434344FFC9.ASP>>.

B92. Parties, citizens mark October 5. Internet, Radio i TV stanica - najnovije vesti iz Srbije i sveta. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.b92.net/eng/news/politics.php?yyyy=2007&mm=10&dd=05&nav_category=90&nav_id=44315>.

Bahrain Club condemns Daih terror bombing. وكالة أنباء البحرين [online]. Copyright © [cit. 05.05.2020]. Dostupné z: <<https://www.bna.bh/en/ArchiveDetails.aspx?archiveId=25366>>.

Bahrain: the Human Price for Freedom and Social Justice. A joint report on human rights violations in Bahrain, 2011. Copyright ©. [online]. [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: <<http://bahrainrights.org/BCHR/wp-content/uploads/2011/11/BahrainTheHumanPrice.pdf>>.

Bartošek, Karel et al. The Black Book of Communism, Crimes, Terror, Repression. London: Harvard University Press, 1999. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://www.jrbooksonline.com/PDF_Books/blackbookcommunism.pdf>.

BBC News. Bahrain police injured in bomb attack. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-17663642>>.

BBC News. Clashes break out at Jordan anti-government protest. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-12857360>>.

BBC News. Egypt unrest: 846 killed in protests - official toll. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-13134956?fbclid=IwAR1fFv1GrEPyP175N5cJ4SG74UM8-5Sqse-X_RY5C-y7vJzOczeU0LAGBHo>.

BBC News. Protests force Kyrgyz poll review. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/4369065.stm>>.

BBC Україна. Цифры Майдана: что изменилось? BBC – Homepage, 2018. [online]. Copyright © 2020 [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.bbc.com/ukrainian/features-russian-43110324>>.

Brozman, Dušan. Barva, světlo, prostor. Cyklus přednášek. 2008. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://ografologii.blogspot.com/2008/12/symbolika-barev-v-umeni.html>>.

Česák, Josef. Co je vexilologie. In Vexilologie č. 1-3, s. 1, Praha 1972. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.vexilologie.cz/cjvcesak.php?fbclid=IwAR2MHGLBPiG3t8Xj-6hEUzizJmyDUi9E6W11vPuDCMcKLgV8SKYYDACjwsM>>, <https://www.vexilologie.cz/index2.php?a=000&n=0&fbclid=IwAR215dpARgqxpJMdawY2AY3J4OcqX96EmqZ0SZVqwNjIIz0pIO-Gi61__8>.

Čevelová, Magdalena. Očima, ušima, rukama. Cevelova.cz, 2008. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.cevelova.cz/ocima-usima-rukama/>>.

Dannhoferová, Jana. *Velká kniha barev: Kompletní průvodce pro grafiky, fotografie a designéry*. Brno: Albatros Media, 2015, s. 352. ISBN 8025145387.

Digitální media. Rozdíl mezi CMYK, RGB a Pantone barvami. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <<https://digitalni.media/rozdil-mezi-cmyk-rgb-a-pantone-barvami>>.

Egyptian Myths. Colour. 2019. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://www.egyptianmyths.net/colors.htm?fbclid=IwAR2CKDRo3PUdNv_mMqhUslbdqSGxxpMQPj3mGYbB4YWRvAWXm1AaLVISRko>.

Ennahar Online. Algeria: meeting Saturday of the opposition after the liberalization measures. 2011. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://web.archive.org/web/20120119021600/http://www.ennaharonline.com/en/news/5711.html>>.

Fox News. Report: 338 killed during Tunisia revolution. Copyright ©2020 FOX News Network, LLC. All rights reserved. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.foxnews.com/world/report-338-killed-during-tunisia-revolution>>.

Franče, Vojtěch. Symbolika barev v umění. In: Gratologie a psychologie. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://ografologii.blogspot.com/2008/12/symbolika-barev-v-umeni.html>>.

Glass, Don. "Women see more color". Internetový portál Indiana public media, 2005. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://indianapublicmedia.org/amomentofscience/women-see-more-color.php?fbclid=IwAR2e6Ft_djt6mkqU9L1bCHm5Mdh8MDf9g-20UJWoklNFFBXkCzOfHuLdUcA>.

Gleijeses, Piero. *Shattered Hope: The Guatemalan Revolution and the United States, 1944–1954*. New Jersey, USA: Princeton University Press, 1991, s. 464. ISBN 978-0-691-02556-8.

Heywood, Andrew. *Politologie*. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, s. 460. ISBN 80-86432-95-5.

Horný, Stanislav. *Úvod do multimédií*. V Praze: Oeconomica, 2013, s. 307. ISBN 978-80-245-1987-6.

Hudson, Rex A. - Hanratty, Dennis Michael. Bolivia: a country study. Washington, D.C. : Federal Research Division, Library of Congress, 1991, s. 354. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.loc.gov/item/90026427/>>.

Iconicphotos. Конфликт в Чьяпасе. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://iconicphotos.ru/politics/chiapas/?fbclid=IwAR0AABG-LB2o2BMin2GVa00uiE3R94n48CNQ_qEdeT8rIjJiBg-8yekhIFw>.

Ingram-Seal, Leigh. Cyrenaican Defence Force [C.D.F. OR CYDEF]. [online]. [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20131008102855/http://orbat.com/site/history/open_vol2/Cyrenaican%20Defence%20Force.pdf>.

Jeníková, Markéta. Psychologie barev v marketingu a brandingu aneb Jak nás dokáží ovlivnit? In: Mladypodnikatel 2013-08-02.[online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://mladypodnikatel.cz/psychologie-barev-v-marketingu-a-brandingu-t6511>>.

Jirásek, Jakub – Vavro, Martin. Nerostné suroviny a jejich využití. Ostrava: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR & Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2008. ISBN 978-80-248-1378-3, [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://geologie.vsb.cz/loziska/suroviny/pigmenty_barviva.html#Historie>.

Kitchen, Leigh. "As The Sun Goes Down" - Aden, The SAA & Armed Police Mutinies of June 1967. Great Britain: Research, Documentation & History - Gentleman's Military Interest Club, 2008. [online]. [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <<https://gmic.co.uk/topic/29334-34as-the-sun-goes-down34-aden-the-saa-38-armed-police-mutinies-of-june-1967-recommended/>>.

Kleiner, Juergen. Korea: a Century of Change. Singapore: World Scientific, 2001, s.425. ISBN 981-02-4657-9.

Kontler, László. Dějiny Maďarska. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008 (2. vydání), s. 614. ISBN 978-80-7106-616-3.

Labrecque, Lauren I. - Milne, George R. „Excitingred and competent blue: the importance of color in marketing“. Journal of the Academy of Marketing Science, 2012, č. 40, s. 711–727. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1007/s11747-010-0245-y>>.

Lacina, Bethany - Uriarte, Gabriel. The PRIO Battle Deaths Dataset, 1946-2008, Version 3.0 Documentation of Coding Decisions. Oslo: Centre for the Study of Civil War (CSCW) International Peace Research Institute, 2009. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.prio.org/Global/upload/CSCW/Data/PRIObd3.0_documentation.pdf>.

Lookcolor. Сочетание черного цвета. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://lookcolor.ru/chernyj/sochetanie-chernogo-cveta/>>.

Luttwak, Edward N. Coup d'État, A Practical Handbook. London: Harvard University Press, 1979, s.215.

Mašková, Martina. Lidský mozek rozeznává barvy různě. Jejich vnímání se liší i podle osobních zkušeností a řeči. In: I rozhlas 2018-05-14. [online] [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/veda/rozeznavani-barev-lidsky-mozek-rec-vedecke-objevy_1805140800_dbr>.

McCrummen, Stephanie. Iraq 'Day of Rage' protests followed by detentions, beatings. Washington Post Foreign Service, 2011. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/gdpr-consent/?fbclid=IwAR2AN7BrIAQX0S8Vp_psq4Nt87GJ7-EIyqQ1HLSJGJTW0WyW9QfXMgKSVk&next_url=https%3a%2f%2fwww.washingtonpost.com%2fwp-dyn%2fcontent%2farticle%2f2011%2f02%2f26%2fAR2011022601854.html%3ffbid%3dIwAR2AN7BrIAQX0S8Vp_psq4Nt87GJ7-EIyqQ1HLSJGJTW0WyW9QfXMgKSVk>.

Mkrtychyan, Hasmik. "Assassination attempt in Armenia threatens stability". Business & Financial News, U.S & International Breaking News | Reuters, 2013. Copyright ©. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.reuters.com/article/us-armenia-candidate-shooting/assassination-attempt-in-armenia-threatens-stability-idUSBRE9100H020130201>>.

Mojr, Viktor. Barva, energie a světlo: Pohled na svět očima fotochemika. In: VŠHT 2016-08-30. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <<https://www.vscht.cz/popularizace/doktorandi-pisou/mojr>>.

Orwell, George. The Spanish Revolution (1936). Homage to Catalonia. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <<https://web.archive.org/web/20130501042325/http://flag.blackened.net/liberty/spunk/Spunk198.html>>.

Pijoan, José. Dějiny umění. Praha: Balios, 1985. Díl 7, s. 348. ISBN 80-242-0140-2.

Plekhanov, Sergey. A Reformer on the Throne: Sultan Qaboos Bin Said Al Said. Trident Press Ltd, 2004, s. 280. ISBN 1900724707.

Pohribný, Jan. Kreativní barva ve fotografii. Brno: ZonerPress, 2016, s. 288. ISBN 978-80-7413-332-9.

Polk, William R. Understanding Iran: Everything You Need to Know, From Persia to the Islamic Republic, from Cyrus to Ahmadinejad. USA: Palgrave Macmillan, 2009. ISBN 978-0-230-61678-3.

Presidency of Portuguese Republic. António de Spínola. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://www.presidencia.pt/?idc=13&idi=3352&idl=2&fbclid=IwAR1zce41ALatb8XoTzBmOXGcmJBnY3z9VAq8PZMiIO0QdLQXGr3wf9mJ4eM>.

Radio Free Europe / Radio Liberty. At Least Eight Killed In Armenian Post-Election Unrest. 2008. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20090221033456/http://www.armenialiberty.org/armeniareport/report/en/2008/03/8D6FD2D9-C798-4BF4-8307-1F434344FFC9.ASP>.

Revolution und Mauerfall. Fall of the Wall - Revolution und Mauerfall. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://revolution89.de/en/revolution/fall-of-the-wall/>.

RFI. Французский май 1968 года: как это было полвека назад. [online]. Copyright © 2020 [cit. 05.05.2020]. Dostupné z: <http://www.rfi.fr/ru/frantsiya/20180506-frantsuzskii-mai-1968-goda-chto-sluchilos-v-eti-dni-50-let-nazad>.

Rozhovor s D. Ždanovou. Raný a střední paleolit, dějiny kultury a náboženství. Praha, 29.03.2020.

Rozhovor s K. Khatsko. Barvení látek v období antiky a raného středověku. Praha, 15.04.2020.

Singer, J. David – Small, Melvin. The Wages of War. 1816—1965: A Statistical Handbook. New York: John Wiley & Sons Inc, 1972, s. 419. ISBN 978-0471793007, ISBN 9780471793

Singh, Satyendra. "Impact of color on marketing", *Management Decision*, 2006, Vol. 44, č. 6, s. 783-789. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://doi.org/10.1108/00251740610673332>>.

Slemenson, Marta et al. Emigración de científicos argentinos. Organización de un éxodo a América Latina (Proyecto de Investigación Inter-Centro) Buenos Aires, Instituto Torcuato Di Tella, 1970, s. 201. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://www.uba.ar/50nbl/archivos/TEXTO%208.pdf?fbclid=IwAR3Dpa64BbeANFq6Kb3aDtwsK32Z91U1jCGgvG26dYDkgl38TiWyWeCH3w4>>.

Stránský, Antonín – Levinský, Otto. *Film a filmová technika: určeno [též] posl. filmových škol*. Praha: SNTL, 1. vyd. 1974, s. 353.

Šambazov, Ramil. Význam infografiky ve výuce. Metodický portál RVP.CZ. ISSN 1802-4785. [online], [cit. 2020-03-20]. Dostupný z: <<https://spomocnik.rvp.cz/clanek/20025/VYZNAM-INFOGRAFIKY-VE-VYUCE.html>>.

Šikl, Radovan. *Zrakové vnímání*. Praha: Grada, 2012, 1. vydání, s. 312. ISBN: 978-80-247-3029-5.

Teorie barev. In *Knihovna Mendelovy Univerzity*. [online]. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=18720>.

The Guardian. Jordan police stations attacked by gunmen during protest. Copyright ©. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2012/nov/15/jordan-police-station-attack-protests>>.

The Guardian. Pink revolution rumbles on in blood and fury. Copyright ©. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/world/2005/mar/27/nickpatonwalsh.theobserver>>.

United Nations, General Assembly. Report Of The Special Committee on the Problem of Hungary. New York: Eleventh Session Supplement, No. 18 (A/3592), 1957, General Assembly Special Committee on the Problem of Hungary, Chapter V footnote 8, s. 268. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <http://mek.oszk.hu/01200/01274/01274.pdf?fbclid=IwAR1_R855k_4xZgT269FEbH46tKHDYjhmrWBqnE4y9Ie8up9B_dQkTBRc_2M>.

Vedrová, Veronika. *Barva a její významy: bakalářská práce*. Brno: Masaryková univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra výtvarné výchovy, 2008. 54 l., 4 l. příl. Vedoucí

diplovové práce Hana Babyrádová. [online]. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/qvnsn/Barvy_a_jeji_vyznamy.doc.pdf>.

Vlček, Tomáš. Některé události listopad 1989. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20080629215420/http://www.totalita.cz/1989/1989_198911.php>.

Waldron, Arthur. From War to Nationalism: China's Turning Point, 1924-1925. Cambridge: Cambridge University Press, 1995, pp. 414. ISBN: 0-521-47238-5.

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Barvení textilií přírodními barvivy. c2019. [online]. [citováno 16. 05. 2020]. Dostupný z: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Barven%C3%AD_textili%C3%AD_p%C5%99%C3%ADrodn%C3%ADmi_barvivy&oldid=17941334>.

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Červená. c2020. [online]. [cit. 05.05.2020]. Dostupné z: <<https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=%C4%8Cerven%C3%A1&oldid=18229554>>.

Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Heraldika. c2019. [online]. [citováno 16. 05. 2020]. Dostupný z: <<https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Heraldika&oldid=17799398>>

Wikisofia. Principy vnímání barev – fyzikální a fyziologická omezení. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://wikisofia.cz/wiki/Principy_vn%C3%ADm%C3%A1n%C3%AD_barev_-_fyzik%C3%A1ln%C3%AD_a_fyziologick%C3%A1_omezen%C3%AD#cite_note-DEFINICE-1>.

Winichakul, Thongchai. „The Quest for “Siwilai”: A Geographical Discourse of Civilizational Thinking in the Late Nineteenth and Early Twentieth-Century Siam“. In: The Journal of Asian Studies, 2000, vol. 59(3), s. 528-549.

Worldometer - real time world statistics. How many countries are there in the world? Total & List | Worldometer. Copyright © Copyright Worldometers.info. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://www.worldometers.info/geography/how-many-countries-are-there-in-the-world/>>.

Zajímavá fakta o barvě. In: Triumf48. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <<https://triumf48.ru/cs/fashion/interesting-facts-about-color-color-interesting-facts.html>>.

Zeroníková, Magdaléna. Míra shody barvové preference v blízkých vztazích (u partnerských párů): bakalářská práce. Brno: Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, 2009. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/165614/fss_b_a2/Zeronikova__Bakalarska_prace.pdf>.

Žaloudek, Karel. Encyklopedie politiky. Praha: Libri, 2004, s. 576. ISBN 80-7277-209-0.

Ан Бен Гбон. April Revolution In The Republic Of Korea The Revolution (4.19). Comparative Analysis Of The Revolutios In Kyrgyzstan And Korea. Bishkek: Humanitarian University BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN, Volume 2, Number 354 (2015), 277 – 278. ISSN 1991-3494. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://nblib.library.kz/elib/library.kz/jurnal/Вестник_02_2015/AnBenGbon0215.pdf>.

Вишня, Юлия. Что означают цвета в политике? Allowwonder, 2017. [online]. [cit. 05.05.2020]. Dostupné z: <<https://allowwonder.com/tsveta-v-politike/>>.

Всемирная история. Бразилия в XX веке. Эра Варгаса. [online]. Copyright © [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <http://www.world-history.ru/countries_about/2265.html>.

Габриелян, Елена. 10 причин не называть „бархатную революцию“ в Армении „майданом“. Copyright © 2020 RFI [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://www.rfi.fr/ru/kavkaz/20180518-10-prichin-ne-nazyvat-barkhatnuyu-revolyuetsiyu-v-armenii-maidanom>>.

Егорова-Гантман, Екатерина – Плешаков, Константин. Политическая реклама. Москва: “Никколо М” 1999, с. 240.

Зыгарь, Михаил. “Мексика вступила в эпоху развитого сапатизма”. Издательский дом Коммерсантъ: Газета Коммерсантъ № 153 (2756), 27.08.2003. Copyright © 1991. [online]. [cit. 05.05.2020]. Dostupné z: <<https://www.kommersant.ru/doc/406817>>.

Китаев, Семен. “Как Тибет стал частью КНР. О чем молчит китайская пропаганда”. Сохраним Тибет, 2009. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://savetibet.ru/2009/03/09/tibet.html>>.

Клэр, Дойл. Красный май 1968 — месяц революции. Socialist news. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <<https://socialist.news/read/long/may-1968/>>.

Лагунина, Ирина. "Революция кедров" берет передышку. Радио свобода, 2007. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://web.archive.org/web/20070311012454/http://www.svoboda.org/ll/polit/1205/ll.122105-7.asp>>.

Миняжетдинов, Ильдар. Нефть и кровь иракской революции. Вокруг света, 2008. [online]. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <<http://www.vokrugsveta.ru/vs/article/6270/>>.

Мухаматулин, Тимур. Оранжевая предтеча «евромайдана». Газета.ru, 2014. [online]. [cit. 05.05.2020]. Dostupné z: <https://www.gazeta.ru/science/2014/11/22_a_6309949.shtml?fbclid=IwAR3-mkQkMUo-jm8XXWPAulWOaYSgj9ZzpJCS-g-YLKfS5QGVNzEZmGJZURQ>.

Наше Кафе. ООН: "Хизбалла" уничтожила ливанского премьер-министра Рафика Харири. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20130421113953/http://nashe.orbita.co.il/blogs/middle_east/4218/show>.

Носов, Владимир. Филиппинская революция 1986 [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://www.conflictologist.org/main/filippinskaja-revolucija-1986-goda-narodnaya-volya.htm>>.

Панина, А. А. - Сычева Л. А. Психология цвета. ГБОУ ВПО Саратовский ГМУ им. В.И. Разумовского Минздрав России: Bulletin of Medical Internet Conferences, 2016, Volume 6, Issue 5, p. 566. ISSN 2224-6150, ID: 2016-05-1151-T-6519. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<https://cyberleninka.ru/article/n/psihologiya-tsveta/viewer>>.

Полонский, Илья. Августовская революция. Как начиналась история современного Вьетнама. Военное обозрение 2015. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <<https://topwar.ru/80674-avgustovskaya-revoljuciya-kak-nachinalas-istoriya-sovremennogo-vetnama.html>>.

Редакция газеты Коммерсантъ. Через парк на баррикады. Коммерсантъ 93М, s.8; 03.06.2013, č.93/P (5124), Vydavatel: Litres, 2019, ISBN 5457803074, 9785457803077. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=hebyCQAAQBAJ&pg=PA8&lpg=PA8&dq=волнения%20в%20ираке%202011%20погибло&source=bl&ots=oi4PF0gewn&sig=ACfU3U1VnP7hcEn_tpK_xu2BrMLTZWHNNA&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwjQ15K1jvXoAhXHN8>.

AKHQXYAA0Q6AEwCnoECAwQLA&fbclid=IwAR0CnjygywScoNs2cHodQ-It7Md9x6xfoXJisJWqfb-YdAQJA0aWh7u3HXU#v=onepage&q&f=false>.

Серёгичев, С. Современный Судан: от единства к разделу. Москва: Институт Ближнего Востока, Российский государственный гуманитарный университет, 2011, с. 240, monografie. ISBN 978-5-89394-223-1 ISBN 978-5-7281-1246-4. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://book.iimes.su/wp-content/uploads/main/sud2011a.pdf>>.

Серов, Николай. Цвет культуры: психология, культурология, физиология. Санкт-Петербург: Речь, 2003, s.672. [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <<http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s01/z0001028/index.shtml>>.

Стенин, Андрей. Государственный переворот в Киргизии в апреле 2010 года. РИА Новости, 07.04.2015. РИА Новости - события в Москве, России и мире сегодня: темы дня, фото, видео, инфографика, радио. [online]. Copyright © [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <<https://ria.ru/20150407/1056918305.html>>.

Трещев, Вадим. Последняя колониальная война Британии: Аден. [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <<https://warspot.ru/10572-poslednyaya-kolonialnaya-voyna-britanii-aden>>.

Труханов, Алексей. Как выбрать логотип и не облажаться. Logowiks.com, 2016. [online]. [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <<https://www.logowiks.com/color-of-logo/>>.

Эхо Москвы. “ТОП-5. 5 бескровных революций”. Эхо Москвы - новости, радио, политика, экономика, особое мнение, 04.06.2016. Copyright © 1997. [online]. [cit. 05.05.2020]. Dostupné z: <https://echo.msk.ru/blog/diletant_ru/1778018-echo/>.

صحيفة الوسط البحرينية - مملكة البحرين [online]. [cit. 05.05.2020]. Dostupné z: <<http://www.alwasatnews.com/news/532534.html>>.

SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKOVÝCH ZDROJŮ

Auchan logo vector - Logo Auchan download. Seeklogo.net - Vector logos and logo templates free download [online]. [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <https://seeklogo.net/auchan-logo-vector-52612.html>

Bordelli – Forum Gorizia. Blog Forum Gorizia | Associazione culturale e gruppo politico Gorizia – Il Blog del Forum Gorizia [online]. Dostupné z: <https://forumgoriziablog.it/2019/02/bordelli.html>

Cisco Vector Logo - Download Free SVG Icon | Worldvectorlogo. Worldvectorlogo: Brand logos free to download [online]. Dostupné z: <https://worldvectorlogo.com/logo/cisco-2>

Clintonová v poslední televizní debatě: Jsem prověřeným bojovníkem | Blesk.cz. Blesk.cz - zprávy, celebrity, sport, zábava [online]. Copyright © 2001 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-svet/369704/clintonova-v-posledni-televizni-debate-jsem-proverenym-bojovnikem.html>

Dining | visitbera.com. visitbera.com [online]. Copyright © 2020 visitbera.com [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.visitbera.com/dining/quick-serve/dominos-pizza>

Dobrá voda. Dobrá voda [online]. Copyright © 2020 Dobrá voda [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.dobra-voda.cz/produkty>

Dobry výběr. Úvod – Dobry výběr [online]. Dostupné z: <https://www.dobry-vyber.cz/produkt/voda-perliva/> medium.com/free-code-camp/how-to-increase-user-engagement-with-your-app-using-color-theory-7c6f5c632570

Download File - Coat-elements - Canadian Coat Of Arms Outline PNG Image with No Background - PNGkey.com. Free Transparent PNG Images, Unlimited Download - PNGkey [online]. Dostupné z: <https://www.pngkey.com/maxpic/u2w7w7i1u2e6i1r5/>

Evolution of Marketing - WildWeb Blog. WildWeb, Website Design Durban, Social Media Marketing, Web Application Development [online]. Dostupné z: <https://www.wildweb.co.za/blog/evolution-of-marketing/>

File:Reproduction cave of Altamira 01.jpg - Wikimedia Commons. [online]. Dostupné z: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=3513129>

History of All Logos: Tommy Hilfiger History. History of All Logos [online]. Dostupné z: <http://logohistory.blogspot.com/2011/01/tommy-hilfiger-history.html>

How to Avoid Roofing Scams | Quality Carpentry and Roofing. Home | Quality Carpentry and Roofing [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://qualitycarpentry-roofing.com/how-to-avoid-roofing-scams/>

Kipa Logo - Flash Memory Products. Home - Flash Memory Products [online]. Copyright © 2020 KIOXIA Europe GmbH [online]. [cit. 2020-04-09]. Dostupné z: <https://www.toshiba-memory.com/retailer/kipa-tr-microsd-usb-flash-drives/kipa/>

Lays logo png 8 » PNG Image. PNG Image: Download All Types Of PNG Images With Transparent Background » PNG Image [online]. Copyright © All Right Reserved [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://pngimage.net/lays-logo-png-8/>

Lipton – Logos Download. Logos Download – Get high quality logotypes for free [online]. Dostupné z: <https://logos-download.com/4002-lipton-logo-download.html>

Magnesia - Karlovarské minerální vody. [online]. Copyright © 2020 Karlovarské minerální vody [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <http://www.kmv.cz/cs/produkty/magnesia>

Marlboro cigarettes pack 3D model - TurboSquid 1170160. 3D Models for Professionals :: TurboSquid [online]. Copyright © TurboSquid 2020 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.turbosquid.com/3d-models/marlboro-cigarettes-pack-3d-model-1170160>

Mattoni - Karlovarské minerální vody. [online]. Copyright © 2020 Karlovarské minerální vody [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <http://www.kmv.cz/cs/produkty/mattoni>

MITSUBISHI MOTORS DEVELOPS NEW ECO-FRIENDLY FLOOR MATS USING PLANT-BASED FIBRES. 3D Car Shows - Automotive News [online]. Copyright © 3D Car Shows 2018 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://3d-car-shows.com/mitsubishi-motors-develops-new-eco-friendly-floor-mats-using-plant-based-fibres/>

Moncler Logo Vector (.EPS) Free Download. Vector Logos, Logo Templates Free Download | seeklogo [online]. Copyright © seeklogo.com [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://seeklogo.com/vector-logo/94334/moncler>

Pringles Logo Potato Chip Brand Lay's, PNG, 1200x1509px, Pringles, Area, Beak, Brand, Cheetos Download Free. FAVPNG.com - Free Transparent PNG Images [online].

Copyright © 2020 FAVPNG.com [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: https://favpng.com/png_view/chips-pringles-logo-potato-chip-brand-lays-png/Bbrp83tT

Red Bull Logo UHD 4K Wallpaper | Pixelz. Ultra-HD 4K, 8K, 16K, WQHD, Triple Monitor Wallpapers - Pixelz.cc. Copyright © 2020 Pixelz [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://pixelz.cc/images/red-bull-logo-uhd-4k-wallpaper/>

Symbols of NASA | NASA. NASA [online]. Copyright © 2011 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.nasa.gov/audience/forstudents/5-8/features/symbols-of-nasa.html>

Tesco Vector Logo - Download Free SVG Icon | Worldvectorlogo. Worldvectorlogo: Brand logos free to download [online]. Dostupné z: <https://worldvectorlogo.com/logo/tesco-4>

Website Security - Access Denied. Website Security - Access Denied [online]. Copyright © 1999 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <http://seekvectorlogo.com/mobil-vector-logo-svg/>

DeVito, Joseph A. Základy mezilidské komunikace. Překlad Rezek, Jiří. Grada Publishing, a.s., 2008, vydání 6, kapitola 5.3.3, s. 512. ISBN 978-80-247-2018-0

Bank of America Vector Logo - Download Free SVG Icon | Worldvectorlogo. Worldvectorlogo: Brand logos free to download [online]. Dostupné z: <https://worldvectorlogo.com/logo/bank-of-america-4>

Mojr, Viktor. Barva, energie a světlo: Pohled na svět očima fotochemika. In: VŠHT [online]. 2016-08-30 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.vscht.cz/popularizace/doktorandi-pisou/mojr>

Итоги года 2019. Этот год был тяжёлым. Но вы держитесь! / Увлечения / Город Ковров.Ru. Город Ковров.Ru [online]. Copyright © 2015 Makenskiy Victor [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <http://www.gorodkovrov.ru/topic/hobbies/itogi-goda-2k19-god-byt-neprostm-no-vy-derzhites.html>

Олигарх | Новости экономики и политики Украины [online]. Dostupné z: <https://oligarh.media/2019/07/18/elena-zelenskaya-nosit-kostyum-brenda-sandro-stoimostyu-20-tysyach/#prettyPhoto/0/>

Секрет успеха Дональда Трампа: каким принципам никогда не изменяет Президент США - 24news.in.ua. Новости Украины: последние новости Украины и мира, лента новостей | 24news.in.ua [online]. Copyright © 2004 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://24news.in.ua/sekret-uspekha-donalda-trampa-kakim-principam-nikogda-ne-izmenyaet-prezident-ssha/>

Юлия Тимошенко была официально выдвинута кандидатом на пост президента страны | EconomistUA. Аналитика главных новостей экономики и бизнеса | EconomistUA [online]. Copyright © 2016 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://economistua.com/yuliya-timoshenko-byla-ofitsialno-vydvynuta-kandidatom-na-post-prezidenta-strany/>

Вýвој логa Pepsi. Clarkcreate.net[online].2013 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <http://clarkcreative.net/evolution-of-a-logo-how-did-they-get-from-here-to-there/>

Toma Natura voda perlivá 6x1,5L - Pramenitá neochucené, Vody, Nealko, Nápoje, tabák. [online]. Copyright © MAKRO Cash [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://sortiment.makro.cz/cs/toma-voda-perлива-6x15l-pet-/109581p/>

Вýвој логa Coca-Coly. Wildweb [online]. 2014 [cit. 08. 04. 2020]. Dostupné z: <http://www.wildweb.co.za/blog/wp-content/uploads/2014/07/coca-cola-evolution.jpg>

360-view. [online]. Copyright © CZ [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: https://www.gucci.com/cz/en_gb/ca/women/shoes-for-women/sneakers-for-women-c-women-shoes-sneakers

Tesco - Hamánek. Hamánek [online]. Copyright © [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.hamaneck.hu/hol-kaphato/tesco/>

Aquila Aqualinea Sparkling Spring Water 1.5L - Tesco Groceries. [online]. Copyright © 2019 Denis Pushkarev [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: https://nakup.itesco.cz/groceries/en-GB/products/2001005139175?selectedUrl=https%3A%2F%2Fsecure.ce-tescoassets.com%2Fassets%2FCZ%2F218%2F8594001020218%2FShotType1_540x540.jpg&tModal=ImageZoomModal

Potřeby pro kancelář | ACTIVA [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://obchod.activa.cz/produkt/toma-natura-pramenita-voda-jemne-perлива-6-0-8-1-58518/#&gid=1&pid=1>

Aquila První voda neperlivá kojenecká 1,5l - Tesco Potraviny. [online]. Copyright © 2019 Denis Pushkarev [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://nakup.itesco.cz/groceries/cs-CZ/products/2001005139113>

Aquila Aqualinea Pramenitá voda jemně perlivá 1,5l - Tesco Potraviny. [online]. Copyright © 2019 Denis Pushkarev [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: https://nakup.itesco.cz/groceries/cs-CZ/products/2001011393097?currentModal=ImageZoomModal&selectedUrl=https%3A%2F%2Fsecure.ce-tescoassets.com%2Fassets%2FCZ%2F324%2F8594001020324%2FShotType1_540x540.jpg

SEZNAM OBRAZKŮ

Obrázek 1: Elektromagnetický spektrum	12
Obrázek 2: Popis barev	12
Obrázek 3: Ittenův komplementární kruh.....	14
Obrázek 4: Systémy RGB (vlevo) a CMYK (vpravo).....	15
Obrázek 5: Vnímání barev lidským okem	16
Obrázek 6: Diagram Florence Nightingale z roku 1857.....	18
Obrázek 7: Kulturní (a náboženské) rozdíly v interpretaci barev.....	22
Obrázek 8: Významy barev v různých kulturách	23
Obrázek 9: Tesco Stores a.s., KIPA.....	24
Obrázek 10: Schéma erbů	27
Obrázek 11: Šablony vlajek.....	29
Obrázek 12: Nejčastěji používané barvy podle kontinentů	30
Obrázek 13: Lascaux, Francie	32
Obrázek 14: Loga minerální vody	34
Obrázek 15: Změna barvy u loga.....	35
Obrázek 16: Příklady toho, jaké barvy si velké firmy volí a jak je interpretují.....	36
Obrázek 17: Loga Chupa Chups, Lay's, Red Bull, Pringles, Lipton.....	37
Obrázek 18: Interiéry McDonald's a Burger King	37
Obrázek 19: Dopravní značky	37
Obrázek 20: Vývoj loga Colgate	38
Obrázek 21: Vývoj loga Coca-Cola.....	38
Obrázek 22: Vývoj loga Canon	39
Obrázek 23: Vývoj loga KFC	39
Obrázek 24: Loga Marlboro, Mitsubishi, YouTube	40
Obrázek 25: Vývoj loga Pepsi	40
Obrázek 26: Příklady použití kombinace červené, bílé a modré barvy	41
Obrázek 27: Červená a zelená u Gucci.....	41
Obrázek 28: Logo sítě Auchan	42
Obrázek 29: Papež Innocent X	45
Obrázek 30: Angela Merkelová, Hillary Clintonová, Madeline Albrightová, Julie Timošenková.....	47
Obrázek 31: Vladimír Žirinovský.....	47

Obrázek 32: Olena Zelenská.....	48
Obrázek 33: Donald Trump	48
Obrázek 34: Program	53
Obrázek 35: Výsledek hledání červené barvy na obrázku (Vlajka Maďarské lidové republiky).....	53
Obrázek 36: Vlajka Konga 1963 – 1966	54
Obrázek 37: Severovietnamská vlajka 1945–1955.....	54
Obrázek 38: Národní vlajka Jižního Jemenu, přijata v roce 1967	55
Obrázek 39: Vlajka Demokratické republiky Afganistán.....	55
Obrázek 40: Vlajka Republiky Korea.....	56
Obrázek 41: Vlajka Argentiny 1861	57
Obrázek 42: Vlajka Venezuely 1954-2006.....	57
Obrázek 43: Státní vlajka Bolívie od 31.10.1851	58
Obrázek 44: Libyjská vlajka 1969–1971	58
Obrázek 45: Vlajka Bahrajnu od 19.08.1972	59
Obrázek 46: Vlajka Číny, platná i pro Tibet od r.1950, jelikož tibetská byla zakázána	59
Obrázek 47: Státní a válečná vlajka Guatemaly od roku 1885.....	60
Obrázek 48: Vlajka Jemenského království 1918 – 1962.....	60
Obrázek 49: Vlajka Filipínské republiky od r. 1898, a opakovaně od r. 1935	61
Obrázek 50: Vlajka sultanátu Zanzibar v letech 1963 – 1964.....	61
Obrázek 51: Vlajka Íránu.....	62
Obrázek 52: Vlajka Španělska 1931 – 1939.....	62
Obrázek 53: Vlajka Egyptského království 10.12.1923 – 18.06.1953	63
Obrázek 54: Vlajka Francie	63
Obrázek 55: Vlajka Súdánu z roku 1970	64
Obrázek 56: Vlajka Číny 1924	64
Obrázek 57: Vlajka Československé republiky od 30.03.1920	65
Obrázek 58: Vlajka Maďarské republiky od r. 1957	65
Obrázek 59: Německá vlajka od roku 1949.....	66
Obrázek 60: Bulharská vlajka od 1879.....	66
Obrázek 61: Maďarská vlajka v letech 1949 – 1956.....	67
Obrázek 62: Vlajka Iráku v období 1924 – 1959.....	67
Obrázek 63: Vlajka Federativní Republiky Brazílie od 19.11.1889.....	68
Obrázek 64: Vlajka Chorvatské republiky od 21.12.1990.....	68

Obrázek 65: Vlajka Portugalské republiky od 30.06.1911	69
Obrázek 66: Vlajka Nikaragua od r. 1908, a pak opakovaně od 18.08.1971	69
Obrázek 67: Vlajka Thajska od 28.09.1917	70
Obrázek 68: Vlajka Mexických Spojených Států od 16.09.1968	70
Obrázek 69: Státní vlajka Jugoslávie	71
Obrázek 70: Tuniská vlajka	72
Obrázek 71: Egyptská vlajka od r. 1984	72
Obrázek 72: Jemenská vlajka	73
Obrázek 73: Vlajka Libye	73
Obrázek 74: Bahrajnská vlajka od 17.02.2002	74
Obrázek 75: Vlajka Alžírsko od 03.07.1962	74
Obrázek 76: Vlajka Iráku od 22.01.2008	75
Obrázek 77: Vlajka Jordánska	75
Obrázek 78: Vlajka Omanu	75
Obrázek 79: Gruzínská vlajka 1990 – 14.01.2004	76
Obrázek 80: Vlajka Ukrajiny	77
Obrázek 81: Libanonská vlajka	77
Obrázek 82: Vlajka Kyrgyzské republiky	78
Obrázek 83: Arménská vlajka	78

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Statistické údaje pro graf.....	80
--	----

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Celkový graf.....	81
Graf 2: Oblast s největším seskupením bodů (od 0 do 8 %)	82
Graf 3: Oblast s největším seskupením bodů (od 28 do 40 %)	82
Graf 4: Oblast s největším seskupením bodů (od 82,5 do 100 %)	83